

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Kielcach

LKI.410.1.1.2024

Józef Bryk
Wojewoda Świętokrzyski
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/26 – województwo
świętokrzyskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach
ul. gen. T. Kościuszki 6, 25-310 Kielce
T +48 41 249 91 00, F +48 41 249 91 05
lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach (dalej: ŚUW lub Urząd), al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojewodą Świętokrzyskim od 20 grudnia 2023 r. jest Józef Bryk (dalej: Wojewoda). Poprzednio, w okresie objętym kontrolą, Wojewodą Świętokrzyskim był Zbigniew Koniusz (dalej: były Wojewoda).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontrolerzy	<ul style="list-style-type: none">– Magdalena Kaczmarczyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/2/2024 z 3 stycznia 2024 r.– Tomasz Majewski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/1/2024 z 3 stycznia 2024 r.– Karol Kuleta, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/3/2024 z 3 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-6)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2023, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/26 – województwo świętokrzyskie (dalej: część 85/26) oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa.
Zakres kontroli	<p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²; w tym:<ul style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek,b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/26. <p>Celem kontroli było również dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2023 r. ŚUW (jako dysponenta trzeciego stopnia będącego urzędem obsługującym Wojewodę), pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich,– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2023 r. w zakresie operacji finansowych,– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: ufp.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analiza stanu należności pozostałych do zapłaty;
- analiza stanu zaległości;
- analiza realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich; w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontrola prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/26 w trakcie roku budżetowego;
- kontrola prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontrola prawidłowości dokonanych blokad;
- kontrola przestrzegania ustalonych dla części 85/26 limitów wydatków, w tym limitów środków na wynagrodzenia;
- kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta trzeciego stopnia;
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analiza stanu zobowiązań;
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta instrumentów nadzoru nad wykonaniem budżetu państwa i budżetu środków europejskich przez podległe jednostki finansowane w ramach części 85/26.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/26 – województwo świętokrzyskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że dochody budżetowe w części 85/26 zostały zrealizowane w kwocie o 28,4% wyższej od zaplanowanej. Wykonanie w 2023 r. wyższych od zaplanowanych dochodów budżetowych spowodowane było okolicznościami, których nie można było przewidzieć na etapie planowania.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację w 2023 r. wydatków budżetu państwa i wydatków ze środków z budżetu Unii Europejskiej w części 85/26 oraz wykonanie planu finansowego przez kontrolowaną jednostkę. Wydatki budżetu państwa w części 85/26 w 2023 r. zostały zrealizowane na poziomie 98,4% planu po zmianach. W wyniku kontroli 5,9% zrealizowanych przez ŚUW wydatków budżetu państwa stwierdzono, że co do zasady zostały one poniesione z zachowaniem reguł gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych. Badane wydatki zostały zrealizowane legalnie, celowo, gospodarnie i rzetelnie, poza dotyczącym kwoty 32,1 tys. zł, którą wydatkowano z naruszeniem zasad określonych w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp oraz wyborem wykonawcy usługi o wartości 25 tys. zł, który nie został należycie udokumentowany. Najwyższa Izba Kontroli zwraca ponadto

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2023 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

uwagę, że 33 płatności na kwotę 2591,5 tys. zł zrealizowano z nieuzasadnionym wyprzedzeniem od siedmiu do 28 dni wobec wymaganego terminu.

Wojewoda prawidłowo rozdysponował i przekazał dotacje, a także wyegzekwował informacje i sprawozdania z ich wykonania. Po otrzymaniu środków z rezerwy ogólnej budżetu państwa i rezerw celowych dokonywał odpowiednich zmian w planie finansowym.

Pozytywnej oceny w obszarze realizowania wydatków nie zmienia fakt, że wskutek zawarcia umowy zlecenia z własnym pracownikiem na okres dłuższy od okresu niezbędnego do zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu, ŚUW poniósł wydatki w kwocie 7 tys. zł.

Wojewoda bez zbędnej zwłoki podejmował decyzje o blokadach niewykorzystanych środków, jednak z powodu niewłaściwego przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu blokady środków w kwocie 69,7 tys. zł dokonał po upływie 36 dni od wpływu tych środków na rachunek bankowy ŚUW. Natomiast Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia⁴ w ogóle nie zwrócił się z wnioskiem o dokonanie blokady niewykorzystanych środków z rezerwy celowej w kwocie 25,3 tys. zł, co w świetle art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp było działaniem nierzetelnym.

Wojewoda prawidłowo, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór nad wykonywaniem budżetu w części 85/26, choć nadzór nad środkami przekazanymi Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego⁵ na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków nie dawał zapewnienia, że koszty obsługi 140 lekarzy zostały poniesione tylko jeden raz w okresie stażu.

W sprawozdaniu Rb-70 dysponenta trzeciego stopnia nie wykazano osób, które nie otrzymywały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, co było niezgodne z § 16 pkt 10 załącznika nr 35 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁶.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie łączne sprawozdania za 2023 r. sporządzone przez dysponenta części 85/26 oraz sprawozdania jednostkowe ŚUW (dysponenta trzeciego stopnia). Sprawozdania łączne dysponenta części 85/26 zostały sporządzone terminowo i prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów oraz sprawozdań własnych, a sprawozdania jednostkowe ŚUW na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Przyjęte mechanizmy kontroli zarządczej zapewniały kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

W ustawie budżetowej na rok 2023 z 15 grudnia 2022 r.⁸ dochody budżetu państwa w części 85/26 zostały zaplanowane w kwocie 57 297 tys. zł. Dochody zrealizowano w wysokości 73 564,8 tys. zł, co stanowiło 128,4% kwoty zaplanowanej i 103,5% dochodów osiągniętych w 2022 r. (71 105,1 tys. zł).

Głównymi źródłami dochodów budżetowych (stanowiącymi 93% wartości ogółem) były:

⁴ Dalej: WPSiZ.

⁵ Dalej: Marszałek.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 454.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 256, ze zm.

- dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego (dalej: jst) (§ 2350) w kwocie 47 483,8 tys. zł (64,5%). Wpływ na wyższą od planowanej o 10 542,8 tys. zł realizację dochodów w tym paragrafie klasyfikacji budżetowej miały przede wszystkim: większa skuteczność działań komorniczych w egzekucji świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczek alimentacyjnych, wpływy z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, wpływy za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności oraz wpływy ze sprzedaży nieruchomości użytkownikom wieczystym;
- wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 8752,3 tys. zł (11,9%). Niższa od planowanej o 3446,7 tys. zł realizacja tych dochodów wynikała m.in. ze zniesienia opłaty za czynności kontrolne artykułów rolno-spożywczych przywożonych do kraju lub z niego wywożonych wykonywane na wniosek przedsiębiorców, zmniejszenia wysokości opłat pobieranych przez inspekcję weterynaryjną za świadectwa dla rolników prowadzących hodowlę trzody do 50 szt., opłat za nadzór nad przeprowadzaniem uboju zwierząt w rzeźni oraz niższych od planowanych wpływów z tytułu opłat legalizacyjnych ustalanych przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego;
- wpływy z tytułu usług (§ 0830) w kwocie 4593,9 tys. zł (6,2%). Wyższa od planowanej o 919,9 tys. zł realizacja dochodów wynikała głównie z większej liczby badań wykonanych przez Zakład Higieny Weterynaryjnej dla podmiotów gospodarczych i pobieranych z tego tytułu opłat;
- wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) w kwocie 4294,2 tys. zł (5,8%);
- wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych (§ 0940) w kwocie 3278,2 tys. zł (4,5%). O wyższej od planowanej o 3184,2 tys. zł realizacji dochodów w tym paragrafie klasyfikacji budżetowej zdecydowały przede wszystkim zwroty nienależnie pobranych świadczeń oraz rozliczeń z roku poprzedniego.

(akta kontroli str. 1156-1167, 1257-1261, 1383-1431)

Dochody dysponenta trzeciego stopnia w 2023 r. wyniosły 5269,7 tys. zł⁹ i były niższe o 1216,2 tys. zł (tj. o 18,8%) od osiągniętych w 2022 r., a także wyższe o 1066,7 tys. zł (25,4%) od zaplanowanych na 2023 r. Dochody wyższe od planowanych uzyskano między innymi z tytułu:

- opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) w kwocie 4294,2 tys. zł. Wyższa od planowanej o 1294,2 tys. zł realizacja tych dochodów wynikała z większej liczby osób ubiegających się o wydanie zezwoleń na pracę, paszportów i kart pobytu;
- wpływów z rozliczeń z lat ubiegłych (§ 0940) w kwocie 112,2 tys. zł. Wzrost dochodów o 274% związany był głównie ze zwrotem zapłaconych w 2022 r. składek na ubezpieczenia społeczne.

Niższy poziom dochodów w porównaniu z rokiem 2022 spowodowany był m.in. mniejszymi wpływami z tytułu: różnych opłat – o 99,9%, kar i odszkodowań – o 90,2% oraz opłat administracyjnych i czynszowych – o 18,3%.

(akta kontroli str. 1208-1209, 1211, 1369-1377)

Na koniec 2023 r. w części 85/26 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 523 849,2 tys. zł, w tym zaległości netto w kwocie 514 501,4 tys. zł. Należności pozostałe do zapłaty dotyczyły przede wszystkim rozdziału 85502 (500 921,7 tys. zł) i wynikały głównie z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej. W porównaniu do 2022 r. należności ogółem były wyższe

⁹ Stanowiły 7,2% dochodów ogółem części 85/26.

o 33 931,4 tys. zł, tj. o 6,9%, a zaległości netto wyższe o 31 431 tys. zł (o 6,5%). Wzrost należności i zaległości wynikał ze wzrostu liczby dłużników zalegających ze spłatami alimentacyjnymi.

(akta kontroli str. 1156-1167, 1252-1254, 1383-1431)

Na koniec 2023 r. w ŚUW (dysponent trzeciego stopnia) wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 2121,7 tys. zł, w tym zaległości netto 313,1 tys. zł. Należności pozostałe do zapłaty dotyczyły głównie: opłat legalizacyjnych ustalanych przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego (1803,7 tys. zł), nakładanych przez nich grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych (135 tys. zł) oraz naliczonych odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat (110,8 tys. zł).

W porównaniu do 2022 r. należności były wyższe o 1560,5 tys. zł (o 278,1%), co było spowodowane przede wszystkim wydaniem przez powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego większej liczby postanowień ustalających opłaty legalizacyjne i wzrostem wysokości części z tych opłat. Wzrost zaległości netto związany był z karą pieniężną nałożoną na osobę fizyczną za nielegalne przystąpienie do użytkowania obiektu budowlanego (60 tys. zł) oraz kwartalnym księgowaniem odsetek od wymierzonych, a nieuregulowanych kar pieniężnych (110,6 tys. zł).

(akta kontroli str. 1208-1210, 1369-1377)

Stan zaległości w jednostkach podległych na koniec 2023 r. wyniósł w: Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach (dalej: WSSE) – 2835,9 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Weterynarii w Kielcach (dalej: WIW) – 661,6 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Kielcach – 52,9 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Nadzoru Budowlanego w Kielcach – 34,3 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Inspekcji Handlowej w Kielcach – 17,8 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Kielcach – 14,4 tys. zł, Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Kielcach (dalej: WITD) – 4,5 tys. zł oraz Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Kielcach (dalej: WIOŚ) – 24,1 tys. W Kuratorium Oświaty w Kielcach (dalej: KO), Komendzie Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach (dalej: KWSP), Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Kielcach oraz Wojewódzkim Inspektoracie Farmaceutycznym (dalej: WIF) zaległości nie wystąpiły.

W porównaniu do roku ubiegłego znaczny spadek zaległości odnotowano w:

- WSSE o 457,2 tys. zł w związku z wysoką ściągalnością należności oraz umorzeniem przez urzędy skarbowe bezskutecznych postępowań egzekucyjnych wobec dłużników;
- WIW¹⁰ o 101,7 tys. zł w związku z bieżącym monitorowaniem i skutecznym ściąganiem należności.

W porównaniu do 2022 r. wzrost zaległości o 14 tys. zł (138,7%) odnotowano w WIOŚ. Przyczyną były trudności z egzekwowaniem zapłaty z powodu zgonu dłużnika.

(akta kontroli str. 1252, 1383-1431)

U dysponenta trzeciego stopnia ani u dysponenta części 85/26 nie wystąpiły ujemne dochody na poziomie działów i rozdziałów na koniec 2023 r.

(akta kontroli str. 1156-1167, 1208-1209, 1211)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2023 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodów budżetowych.

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

¹⁰ Wraz z powiatowymi inspektoratami weterynarii.

Wykonanie w 2023 r. wyższych od zaplanowanych dochodów budżetowych w części 85/26 spowodowane było okolicznościami, których nie można było przewidzieć na etapie planowania.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2023 r. wydatki budżetu państwa w części 85/26 zostały zaplanowane w wysokości 1 355 592 tys. zł. Plan wydatków w trakcie roku został zwiększony o 411 108,8 tys. zł, w tym:

- a) o środki pochodzące z rezerw celowych budżetu państwa w wysokości 396 643,2 tys. zł, z przeznaczeniem m.in. na:
 - zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz na pokrycie kosztów postępowania w sprawie jego zwrotu, poniesionych przez gminy województwa świętokrzyskiego – 64 427 tys. zł¹¹;
 - realizację świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹², w związku z coroczną waloryzacją wysokości tego świadczenia od 1 stycznia – 40 211,4 tys. zł;
 - realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego – 35 329,6 tys. zł;
 - sfinansowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa (wypłata odszkodowania) – 18 364,8 tys. zł;
- b) o kwotę 14 410,8 tys. zł pochodzącą z rezerwy ogólnej budżetu państwa z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących m.in: zakupu wyposażenia dla Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach (dalej: ŚCO) – 3200 tys. zł, przebudowy budynku Starostwa Powiatowego w Opatowie – 2500 tys. zł, przebudowy drogi w Kunowie – 2455,7 tys. zł oraz zakupu specjalistycznego sprzętu medycznego i wyposażenia dla szpitala w Ostrowcu Świętokrzyskim – 1600 tys. zł;
- c) o kwotę 54,8 tys. zł pochodzącą z części 42 *Sprawy wewnętrzne* na dostosowanie planu wydatków Państwowej Straży Pożarnej do aktualnych potrzeb.

W trakcie roku, na podstawie decyzji Ministra Finansów, zmniejszono plan wydatków o 8132,6 tys. zł. W wyniku dokonanych w trakcie roku zmian plan wydatków zwiększono per saldo o 402 976,2 tys. zł do kwoty 1 758 568,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 11-27, 767, 1123-1155, 1262-1269, 1350-1351)

Wydatki Urzędu na 2023 r. zostały zaplanowane w wysokości 81 380 tys. zł. Plan wydatków w trakcie roku został zwiększony o środki z rezerw celowych w wysokości 2486,7 tys. zł oraz zmniejszony o 1428,5 tys. zł. W wyniku dokonanych w trakcie roku zmian plan wydatków dysponenta trzeciego stopnia wyniósł 85 923,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 1182-1187, 1207, 1346-1347)

Wydatki w części 85/26 zrealizowane zostały w wysokości 1 730 451,2 tys. zł co stanowiło 98,4% planu po zmianach (1 758 568,2 tys. zł). W porównaniu do roku 2022 nastąpiło zmniejszenie wydatków o 442 985,2 tys. zł, tj. o 20,4%. Główną przyczyną zmniejszenia wydatków w części 85/26 były niższe wydatki w rozdziale:

- 85501 *Świadczenia wychowawcze* (o 470 036 tys. zł) z powodu przejęcia, zgodnie z ustawą z 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw¹³, prowadzenia

¹¹ W I i II terminie płatniczym.

¹² Dz. U. z 2024 r. poz. 323.

¹³ Dz. U. poz. 1981, ze zm.

- postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego oraz jego wypłaty od 1 stycznia 2022 r. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 85295 *Pozostała działalność* (o 123 956,5 tys. zł) spowodowane głównie znacząco niższymi wypłatami dodatków osłonowych dla gmin; wypłaty obejmowały jedynie dodatki osłonowe niewypłacone w 2022 r.;
- 85141 *Ratownictwo medyczne* (o 95 111,9 tys. zł), wynikające z przejęcia przez Narodowy Fundusz Zdrowia finansowania zadań zespołów ratownictwa medycznego;
- 85156 *Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego* (o 36 993,5 tys. zł) w związku z tym, że w 2023 r. opłacanie składek nie było zadaniem Wojewody;
- 01005 *Prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa* (o 11 843,1 tys. zł), wynikające z niezrealizowania wydatków przez powiat jędrzejowski m.in. z powodu niezakończenia prac projektowych.

Największe zwiększenie wydatków w 2023 r. w stosunku do wykonania w 2022 r. nastąpiło w rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* (o 69 531,9 tys. zł) z powodu wzrostu wypłaconych świadczeń. Znaczny wzrost wydatków nastąpił w rozdziale 60078 *Usuwanie skutków klęsk żywiołowych* (o 26 705,2 tys. zł), w związku z realizacją większego zakresu robót w infrastrukturze drogowej zniszczonej przez zdarzenia losowe. Ponadto wzrost wydatków o 24 516,3 tys. zł miał miejsce w rozdziale 75411 *Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej* i był związany m.in. z budową nowej strażnicy w Końskich.

(akta kontroli str. 1262-1269, 1350-1351, 1383-1431)

Szczegółowej analizie poddano wydatki w ośmiu działach klasyfikacji budżetowej, tj. 010 *Rolnictwo i łowiectwo*, 600 *Transport i łączność*, 750 *Administracja publiczna*, 754 *Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa*, 801 *Oświata i wychowanie*, 851 *Ochrona zdrowia*, 852 *Pomoc społeczna* oraz 855 *Rodzina*, stanowiące 94% wszystkich wydatków w części 85/26. W 2023 r. wykonanie wydatków w tych działach wynosiło od 96% do 99,9% planu po zmianach.

(akta kontroli str. 1262-1269, 1383-1431)

Różnice na poziomie minimum 20% pomiędzy wykonaniem wydatków w 2022 r. a wykonaniem w 2023 r. wystąpiły w sześciu działach, w tym niższe wykonanie dotyczyło działów: 010, 851, 852 i 855, a wyższe działów: 600 i 754. Istotne różnice dotyczyły m.in. działów:

- 851 – zmniejszenie o 87 618,5 tys. zł, głównie z powodu finansowania zadań zespołów ratownictwa medycznego przez Narodowy Fundusz Zdrowia, a nie jak dotychczas przez Wojewodę (rozdział 85141 § 2840);
- 852 – zmniejszenie o 97 323,2 tys. zł, przede wszystkim z powodu zaprzestania wypłat gminom dodatków osłonowych (rozdział 85295 § 2010);
- 600 – wzrost o 41 410,8 tys. zł, spowodowany m.in. znacznym wzrostem dotacji wypłaconych na finansowanie ustawowych uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów w krajowych autobusowych przewozach pasażerskich oraz rekompensaty z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów w publicznym transporcie zbiorowym (rozdział 600003 § 2210); czynnikami wzrostu były wysokie ceny paliw, wzrost kosztów prowadzenia działalności gospodarczej oraz większa liczba organizatorów, którzy uruchamiali kolejne

linie komunikacyjne w ramach Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych;

- 754 – wzrost o 29 262,8 tys. zł m.in. w wyniku realizacji inwestycji w ramach Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025 (rozdział 75411 § 6410).

(akta kontroli str. 1262-1269, 1383-1431)

Wydatki poniesione w 2023 r. przez ŚUW (dysponent trzeciego stopnia) w kwocie 80 676,9 tys. zł stanowiły 4,7% wydatków części 85/26. Zrealizowano je na poziomie 93,9% planu po zmianach wynoszącego 85 923,5 tys. zł. W porównaniu do 2022 r. wydatki te były wyższe o 9719,7 tys. zł (13,7%). Na utrzymanie ŚUW (w rozdziale 75011 *Urzędy Wojewódzkie*) wydatkowano 56 958,6 tys. zł, w tym 28 939,9 tys. zł na wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej. Istotną pozycją wydatków była *Działalność dyspozytorni medycznych* (rozdział 85146) – 7817,4 tys. zł. Na *Stáže i specjalizacje medyczne* (rozdział 85157) wydatkowano 2495,8 tys. zł. W rozdziale 85146 § 4000 wykonanie wydatków w kwocie 493,7 tys. zł stanowiło 29,8% planu początkowego (1658 tys. zł) i 61,8% planu po zmianach (798,3 tys. zł). Rozbieżności w wydatkach poniesionych na zakup usług obcych nie miały związku z *outsourcingiem* zadań.

(akta kontroli str. 1182-1187, 1369-1377)

2.1.1. Środki z rezerw budżetowych

U dysponenta części 85/26 w 2023 r. plan wydatków z rezerwy ogólnej pierwotnie zwiększono o kwotę 14 410,8 tys. zł, a po zmianach o 14 306,4 tys. zł, z czego wykorzystano 13 672,4 tys. zł (95,6%). Głównymi przyczynami niewykorzystania części środków były m.in.: oszczędności powstałe w związku z realizacją zamówień publicznych, niższe od planowanych wydatki oraz zmiana zakresu rzeczowego zadania związanego z przebudową budynku starostwa powiatowego.

Plan wydatków z rezerw celowych zwiększono o kwotę 392 739,7 tys. zł, a plan po zmianach o 388 722,8 tys. zł. Wykorzystano 375 615,1 tys. zł (96,6%). Niewykorzystanie środków w całości wynikało m.in. z przeszacowania potrzeb przez jst oraz wydatkowania na poziomie niższym od zakładanego.

(akta kontroli str. 11-27, 1212-1231, 1348-1349, 1485-1491)

W 2023 r. Prezes Rady Ministrów nie występował do Wojewody Świętokrzyskiego z sugestią złożenia wniosku o środki z rezerwy ogólnej. W styczniu 2023 r. z inicjatywą wnioskowania o środki z rezerwy ogólnej na remont grobów wojennych wystąpił Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów ds. reformy regulacji administracyjnych związanych z ruchem naturalnym ludności i ochrony miejsc pamięci.

(akta kontroli str. 967-1019, 1353)

U dysponenta trzeciego stopnia w 2023 r. nie zwiększono planu wydatków środkami z rezerwy ogólnej. Środkami z rezerw celowych zwiększono plan wydatków o kwotę 2486,7 tys. zł, z której wykorzystano 1679,5 tys. zł (67,5%).

(akta kontroli str. 1346-1347)

Prawidłowość wykorzystania środków z rezerw budżetowych u dysponenta części 85/26 zbadano na próbie obejmującej 21,4% (83 367 tys. zł) kwoty wszystkich zmian dokonanych w wyniku rozdysponowania rezerw celowych. Ponadto zbadano 100% środków rozdysponowanych z rezerwy ogólnej (14 306,4 tys. zł) oraz 28,9% z budżetu środków europejskich (4457,1 tys. zł). W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że przeniesienie środków z rezerw celowych na:

- uzupełnienie środków na udzielenie jst dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe oraz na sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w przypadku szkół prowadzonych przez osoby prawne niebędące jst oraz osoby fizyczne w kwocie 10 764,9 tys. zł;
- realizację zadań wynikających z rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020-2024 *Aktywna tablica* w kwocie 1886,8 tys. zł;
- usuwanie skutków zdarzeń o charakterze klęski żywiołowej, powstałych w infrastrukturze technicznej w okresie od maja do czerwca 2023 r. na terenie województwa świętokrzyskiego w kwocie 14 212,6 tys. zł;
- zadanie inwestycyjne pn. *Budowa strażnicy Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Końskich* w kwocie 6400 tys. zł;
- udzielenie jst dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań w zakresie wychowania przedszkolnego w roku 2023 w kwocie 35 329,6 tys. zł;
- realizację zadania pn. *Samochody pożarnicze do działań z zakresu zwalczania zagrożeń dla środowiska* przez KWSPSP w kwocie 3200 tys. zł,
- uzupełnienie dotacji na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów w kwocie 10 373,1 tys. zł;
- zakup dwóch ambulansów dla Świętokrzyskiego Centrum Ratownictwa Medycznego i Transportu Sanitarnego w Kielcach w kwocie 1200 tys. zł;
- realizację zadań w ramach budżetu środków europejskich w kwocie 4457,1 tys. zł,

było celowe i wynikało z faktycznych potrzeb. Zmiany w planie finansowym wprowadzono po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu planu wydatków. Otrzymane środki budżetowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty 83 367 tys. zł¹⁴ nie wykorzystano 2869,7 tys. zł, co stanowiło 3,4% środków rezerw celowych objętych analizą. Przyczynami niewykorzystania środków były m.in. oszczędności po przeprowadzonych przetargach, rezygnacja z realizacji zadania polegającego na przebudowie drogi przez jedną z gmin oraz mniejsza liczba lekarzy rozpoczynających staż od szacowanej przez Marszałka.

Z kwoty 4457,1 tys. zł¹⁵ nie wykorzystano 25,3 tys. zł. Kwota ta nie została zgłoszona do blokady.

W związku z tym, że ostateczne informacje o niewykorzystanych środkach wpłynęły do Urzędu po 15 października 2023 r., tj. po terminie określonym w art. 154 ust. 1 ufp, Wojewoda nie zwracał się o korekty decyzji budżetowych. Termin wpływu tych informacji uniemożliwił także dokonanie blokady niewykorzystanych środków.

(akta kontroli str. 11-47, 48-168)

W 2023 r. wydatki w części, której dysponentem był Wojewoda pierwotnie zwiększono z rezerwy ogólnej budżetu państwa o łączną kwotę 14 410,8 tys. zł z przeznaczeniem na realizację 12 zadań. Wobec niższych od zakładanych kosztów realizacji zadania *Przebudowa drogi na terenie przemysłowym w Kunowie* o kwotę 44,3 tys. zł oraz zadania *Odbudowa mostu na rzece Mierzawa w miejscowości Wrocieryż* o kwotę 60,1 tys. zł, ostateczna wartość środków przeniesionych z rezerwy ogólnej do części 85/26 wyniosła 14 306,4 tys. zł.

(akta kontroli str. 752-766, 848-858, 908-916)

¹⁴ Budżet państwa.

¹⁵ Budżet środków europejskich.

Plan finansowy zmieniano po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu lub zmniejszeniu planu wydatków, w kwotach określonych w decyzjach. Otrzymane i wydatkowane środki budżetowe zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Z kwoty 14 306,4 tys. zł nie wykorzystano 634 tys. zł, co stanowiło 4,4% środków z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli str. 767, 848-1019)

W 2023 r. Wojewoda Świętokrzyski otrzymał środki z rezerwy ogólnej budżetu państwa na 12 zadań dotyczących:

- Zakupu specjalistycznych zestawów łóżkowych oraz szafek przyłóżkowych dla oddziałów szpitalnych Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach – 3200 tys. zł;
- Przebudowy układu pomieszczeń budynku Starostwa Powiatowego w Opatowie oraz dostosowania budynku do przepisów przeciwpożarowych – 2500 tys. zł;
- Przebudowy drogi na terenie przemysłowym w Kunowie – 2455,7 tys. zł;
- Przebudowy kanalizacji deszczowej odwadniającej drogę w miejscowości Szczytniki – 126,4 tys. zł;
- Odbudowy mostu na rzece Mierzawa w miejscowości Wrocieryż – 639,9 tys. zł;
- Remontu grobów wojennych w 2023 r. – 117 tys. zł;
- Zakupu autobusu do przewozu mieszkańców Gminy Raków – 600 tys. zł;
- Zakupu mammografu i dostosowania pomieszczenia do wykonywania badań mammograficznych w PZOZ w Starachowicach – 752 tys. zł;
- Zakupu cyfrowego aparatu do mammografii wraz z wyposażeniem na potrzeby Działu Elektroradiologii Wielospecjalistycznego Szpitala w Ostrowcu Świętokrzyskim – 800 tys. zł;
- Zakupu cyfrowego systemu mammograficznego wraz z niezbędnymi pracami instalacyjnymi i adaptacyjno-remontowymi dla Zespołu Opieki Zdrowotnej w Skarżysku-Kamiennej Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej-Curie (ZOZ) – 1073,8 tys. zł;
- Zakupu specjalistycznego sprzętu medycznego i wyposażenia w celu poprawy dostępności do świadczonych usług medycznych w Wielospecjalistycznym Szpitalu w Ostrowcu Świętokrzyskim – 1600 tys. zł;
- Zakupu wyposażenia do Gminnego Ośrodka Zdrowia w Tuczępach – 441,6 tys. zł.

Dla 11 z ww. zadań¹⁶ inicjatorem wystąpienia z wnioskiem o przyznanie środków z rezerwy ogólnej był Wojewoda.

Poza jednym zadaniem¹⁷, pozostałe 11 (91,7%), na które przyznano środki z rezerwy ogólnej w kwocie 13 554,4 tys. zł, nie były wywołane wymagającymi nagłego wsparcia zdarzeniami losowymi, które powodowałyby brak możliwości zaplanowania tych zadań na etapie konstruowania budżetu na rok 2023, bezpośrednio w budżecie dysponenta części 85/26 lub w ramach rezerw celowych.

(akta kontroli str. 752-767, 848-1019)

Był Wojewoda Świętokrzyski wnioskował o środki z rezerwy ogólnej w kwocie 117 tys. zł na zadanie pn. *Remont grobów wojennych w 2023 r.* pomimo tego,

¹⁶ Z wyjątkiem zadania pn. *Remont grobów wojennych.*

¹⁷ *Zakup mammografu i dostosowanie pomieszczenia do wykonywania badań mammograficznych w PZOZ w Starachowicach.*

że w ustawie budżetowej na 2023 r. w dziale 710 – *Nadzór budowlany*, rozdziale 71035 – *Cmentarze*, w paragrafie 2020 – *Dotacja celowa przekazana z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej* zaplanowano kwotę 600 tys. zł z przeznaczeniem dla samorządów gminnych na zadania związane z utrzymaniem obiektów cmentarnictwa wojennego.

(akta kontroli str. 967-1019, 1362)

Były Wojewoda wyjaśnił, że wszystkie zadania miały bardzo wielkie znaczenie dla ludzi i instytucji, z różnych powodów nie otrzymały żadnej innej ścieżki finansowania, były szczegółowo zbadane i pozytywnie zaopiniowane przez stosowne wydziały ŚUW i były w pełni zaakceptowane przez Wojewodę.

(akta kontroli str. 1453-1455, 1724-1726)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w *Informacji o rezerwie ogólnej i rezerwach celowych budżetu państwa ujętych w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 z października 2022 r.*, wskazano, że rezerwa ogólna stanowi szczególny instrument finansowy umożliwiający Radzie Ministrów reagowanie między innymi w sytuacjach nagłych, których wystąpienia nie można było przewidzieć, a wymagających niezwłocznego wsparcia finansowego. Analogiczne przeznaczenie rezerwy ogólnej wskazał Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w wytycznych skierowanych do dysponentów dotyczących obligatoryjnych elementów składanych wniosków o środki z tej rezerwy¹⁸.

2.1.2. Zablockowane wydatki budżetowe

Wojewoda wydał 54 decyzje w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych na łączną kwotę 11 175,6 tys. zł¹⁹, z tego 8915,8 tys. zł z dotacji przeznaczonych dla jst. Z 54 decyzji o blokadzie środków, 33 decyzje na kwotę 5973,8 tys. zł (53,5%) zostały podjęte w grudniu 2023 r. Przyczynami blokowania było niewykorzystanie środków przeznaczonych w szczególności na:

- realizację projektów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, działanie: M04 – Inwestycje w środki trwałe, poddziałanie – Zagospodarowanie poscaleniowe, na terenie powiatu jędrzejowskiego, w związku z opóźnieniami w realizacji prac poscaleniowych, powstałymi z powodu niezakończenia etapu projektowania, który poprzedza wydanie decyzji zatwierdzających projekty scaleń – 1537 tys. zł;
- uzupełnienie dotacji na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów, z uwagi na mniejszą niż zakładano liczbę lekarzy rozpoczynających staże podyplomowe – 872,4 tys. zł²⁰;
- sfinansowanie wydatków wynikających z wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy oraz niektórych innych ustaw²¹, która nałożyła na organy wykonawcze gmin obowiązek zorganizowania bezpłatnych przewozów do i z lokali wyborczych dla wyborców niepełnosprawnych oraz wyborców, którzy najpóźniej w dniu głosowania kończą 60 lat, a także dla wyborców ujętych w spisie wyborców w stałym obwodzie głosowania położonym na obszarze danej gminy, jeżeli w ramach tej gminy w dniu wyborów nie funkcjonuje transport publiczny, w związku z tym, że po rozliczeniu kosztów realizacji zadania wydatki były niższe od zakładanych – 870,1 tys. zł.

¹⁸ Pismo znak: BPRM.RO.5031.1.2021.(1).DK z 17 lipca 2023 r.

¹⁹ Po uwzględnieniu dwóch decyzji odblokowujących środki w kwocie 463,2 tys. zł.

²⁰ Decyzja FN.I.3111.928.2023 z 30 października 2023 r. o blokadzie środków w kwocie 1317,4 tys. zł wraz z decyzją FN.I.3111.1000.2023 z 9 listopada 2023 r. o odblokowaniu środków w kwocie 445 tys. zł.

²¹ Dz. U. poz. 497, ze zm.

Wojewoda Świętokrzyski, na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, podjął 31 decyzji o blokowaniu środków niewykorzystanych z rezerw na kwotę 6763,1 tys. zł, w tym z rezerw celowych na kwotę 6131,1 tys. zł oraz z rezerwy ogólnej na kwotę 632 tys. zł. Przyczynami blokad były w szczególności niższe potrzeby niż początkowo zakładano. Nie wystąpiły przypadki blokowania środków w trybie określonym w art. 179 ufp.

Szczegółową analizą objęto sześć decyzji Wojewody Świętokrzyskiego o blokowaniu planowanych wydatków budżetowych²² w łącznej wysokości 3369,3 tys. zł (30,1%). Decyzje te zostały prawidłowo zarejestrowane w systemie TREZOR. Nie stwierdzono przypadków zaniechania dokonania blokady planowanych wydatków w sytuacji dysponowania przez Wojewodę informacjami o braku możliwości wydatkowania środków finansowych do końca roku budżetowego.

W odniesieniu do środków zablokowanych decyzjami, które objęto badaniem pogłębianym, Wojewoda nie był zobowiązany wystąpić do Ministra Finansów, w terminie do 15 października 2023 r.²³, o dokonanie korekt decyzji przyznających środki z rezerw.

(akta kontroli str. 745-751, 769-847)

Środki z dotacji zwrócone na przez Prezydenta Miasta Kielce zostały zablokowane po 36 dniach od ich wpływu na rachunek bankowy Urzędu.

(akta kontroli str. 1456-1477)

2.1.3. Polecenie Prezesa Rady Ministrów dotyczące wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 lub Fundusz Pomocy

Wojewoda nie otrzymał w 2023 r. od Prezesa Rady Ministrów polecenia wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 ani na Fundusz Pomocy.

(akta kontroli str. 1357)

2.1.4. Dotacje

W ustawie budżetowej na rok 2023 zaplanowano dotacje w wysokości 1 038 427 tys. zł. W trakcie roku zwiększono dotacje do 1 415 861,3 tys. zł (36,3%). Dysponent części 85/26 wykorzystał dotacje w kwocie 1 395 716,8 tys. zł, tj. 98,6% planu po zmianach. Wykorzystanie dotacji w 2023 r. było niższe niż w roku poprzednim o 501 652,7 tys. zł (26,4%) i stanowiło 80,7% wydatków ogółem.

(akta kontroli str. 742, 1340-1341)

Na dotacje podmiotowe zaplanowano 1197 tys. zł z przeznaczeniem dla spółek wodnych, które zostały wykorzystane w 99,6% na realizację zadań związanych z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych. W porównaniu do 2022 r. kwota wydatkowanych dotacji była wyższa o 108,3 tys. zł (10%).

(akta kontroli str. 742, 1340-1341)

W 2023 r. nie planowano i nie przekazywano dotacji przedmiotowych.

(akta kontroli str. 742, 1340-1341)

Dotacje celowe dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz niezaliczanych do tego sektora zrealizowano w wysokości 4435,5 tys. zł (95,7%). Środki te przeznaczono na sfinansowanie lub dofinansowanie: kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (1879 tys. zł), edukacyjnej opieki wychowawczej (708 tys. zł), pomocy społecznej (549,7 tys. zł), wspierania rodziny (99 tys. zł), zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom i jednostkom niezaliczonym do sektora finansów publicznych dotyczących oświaty i wychowania

²² Wybranych w sposób celowy.

²³ Termin określony w art. 154 ust. 1 ufp.

(276,7 tys. zł), bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej (100 tys. zł), realizację przy współdziałaniu Stowarzyszenia Integracja Europa-Wschód projektu pn. *Świętokrzyskie – dobre sąsiedztwo dla Ukrainy* w ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji na lata 2014-2020 (732,8 tys. zł) oraz na realizację programu Maluch+ 2022-2029 w ramach Funduszy Europejskich dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (90,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 741-742)

W 2023 r. nie zaplanowano dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych.

(akta kontroli str. 742)

Dotacje dla jst zostały wykorzystane przez gminy w wysokości 1 038 797,9 tys. zł (99% planu po zmianach), powiaty – 277 784,8 tys. zł (97,6%), samorząd województwa świętokrzyskiego – 73 505,8 tys. zł (97,3%).

Na realizację zadań administracji rządowej oraz innych zleconych ustawami wykorzystano 1 092 015,5 tys. zł (78,6% dotacji celowych dla jst ogółem), z tego gminy wydatkowały 828 700 tys. zł, powiaty – 201 965,3 tys. zł, samorząd województwa – 61 350,2 tys. zł.

Na realizację zadań własnych jst wykorzystwały dotacje w wysokości 284 138,6 tys. zł (co stanowiło 20,4% dotacji celowych dla jst ogółem), z tego gminy wydatkowały 205 741,4 tys. zł, powiaty – 73 410,6 tys. zł, a samorząd województwa świętokrzyskiego – 4986,6 tys. zł.

Na zadania administracji rządowej realizowane na podstawie porozumień zawartych przez gminy i powiaty z Wojewodą Świętokrzyskim wydatkowano 3059,4 tys. zł, z tego gminy wykorzystwały 1400,3 tys. zł, powiaty – 958 tys. zł, a samorząd województwa świętokrzyskiego – 701,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 742)

U dysponenta części 85/26 szczegółowym badaniem objęto wybrane w sposób celowy dotacje w kwocie 121 706,8 tys. zł, stanowiące 8,7% zrealizowanych wydatków na dotacje ogółem, w tym dotacje z budżetu środków europejskich w kwocie 636,5 tys. zł (100% zrealizowanych wydatków), przeznaczone na:

- finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 34 395,1 tys. zł;
- odbudowę infrastruktury komunalnej – 21 109,2 tys. zł;
- dofinansowanie działalności bieżącej domów pomocy społecznej – 48 996,7 tys. zł;
- finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów – 16 569,3 tys. zł;
- tworzenie i funkcjonowanie miejsc opieki w ramach programu Maluch+ – 636,5 tys. zł.

Wielkość naliczonych do wypłaty kwot dotacji została określona prawidłowo. Dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem. Zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym nastąpiło w terminie określonym w art. 152 ust. 2 ufp, z uwzględnieniem z art. 15zj ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁴.

²⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 340, ze zm.; zgodnie z art. 15zj tej ustawy, w związku z realizacją zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19, zatwierdzenie rozliczenia dotacji w zakresie rzeczowym i finansowym,

W przypadku nieterminowego zwrotu niewykorzystanych środków przeznaczonych na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów środki zostały zwrócone wraz z należnymi odsetkami.

(akta kontroli str. 169-179, 180-212, 735-739, 743-744, 1352)

W 2023 r. pracownicy Wydziału Finansów i Budżetu (dalej: WFIB) przeprowadzili 21 kontroli (11 w urzędach miast i gmin, trzy w starostwach powiatowych, trzy w powiatowych inspektoratach nadzoru budowlanego oraz cztery w komendach powiatowych Państwowej Straży Pożarnej) w zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej. Kontrole obejmujące zakresem prawidłowość gospodarowania dotacjami zostały przeprowadzone również m.in. przez: WPSiZ – 31 kontroli m.in. wykorzystania dotacji na zadania z zakresu polityki i pomocy społecznej, Wydział Infrastruktury i Rozwoju – 19 kontroli m.in. wykorzystania dotacji przyznanych na usuwanie skutków klęsk żywiołowych i dotacji na wypłatę dodatku osłonowego oraz Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców – jedna kontrola wydatkowania dotacji w ramach programu integracji społecznej i obywatelskiej Romów w Polsce²⁵.

(akta kontroli str. 1270-1338)

Dysponent części 85/26 w 2023 r. nie udzielał dotacji jednostkom innym niż wskazane w art. 122 ust. 1 pkt 2 lit. a ufp.

(akta kontroli str. 741)

2.1.5. Świadczenia na rzecz osób fizycznych

W 2023 r. wydatki dysponenta części 85/26 na świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 2792,6 tys. zł (97,1% planu po zmianach). Świadczenia te były o 17,9% wyższe niż w roku poprzednim (423,4 tys. zł) i dotyczyły: wyższych wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń związanych ze wzrostem cen zakupu odzieży i obuwia ochronnego oraz zwiększonego zapotrzebowania na refundację zakupu okularów korygujących, wzrostu cen usług za pranie odzieży roboczej, wypłat z rezerwy celowej budżetu państwa stypendiów dla uczniów przyznanych przez Prezesa Rady Ministrów na rok szkolny 2022/2023 oraz wypłat nagród Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty dla nauczycieli (71 nagród w wysokości 5,5 tys. zł każda).

Wydatki ŚUW wyniosły 315,4 tys. zł (85,7% planu po zmianach) i dotyczyły przede wszystkim wypłaty ekwiwalentu praniowego (175,7 tys. zł), wydatków na okulary ochronne (50 tys. zł) oraz odzież roboczą i środki ochrony osobistej (42,2 tys. zł). Na poziom realizacji wydatków wpłynęło w szczególności wykonanie w rozdziale 85195 § 3030. Niższe wykonanie w odniesieniu do planu spowodowane było m.in. planowanym na czerwiec 2024 r. zakończeniem działalności przez Wojewódzką Komisję do Spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych (dalej: WKZM). W związku z tym w 2023 r. do WKZM w Kielcach wpłynęły jedynie 22 wnioski o ustalenie zdarzenia medycznego, z czego trzy zwrócono bez rozpoznania, a sześć wniosków dotyczyło II instancji, która nie generuje wysokich kosztów postępowania. Ponadto w 2023 r. wnioskodawcy mieli możliwość składania takich wniosków także do Funduszu Kompensacyjnego Zdarzeń Medycznych.

(akta kontroli str. 1247-1251, 1340-1345, 1379-1380)

o którym mowa w art. 152 ust. 2 ufp, powinno nastąpić w terminie 60 dni od dnia jego przedstawienia, a w przypadku dotacji na realizację zadania za granicą - 120 dni od dnia jego przedstawienia.

²⁵ Kontrole dotyczyły prawidłowości wykorzystania środków budżetowych w 2022 r.

2.1.6. Wydatki bieżące

Zrealizowane w części 85/26 wydatki bieżące wyniosły 314 330,9 tys. zł²⁶ (97,7% planu po zmianach) i były wyższe od wykonania w 2022 r. o 55 958,33 tys. zł (o 21,7%). Dominującą pozycję w tej grupie wydatków stanowiły wynagrodzenia w kwocie 236 730,6 tys. zł (75,3%)²⁷, zakupy usług pozostałych – 24 363,5 tys. zł, materiałów i wyposażenia – 10 859,5 tys. zł, energii – 6442,4 tys. zł, a także leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych – 4014 tys. zł.

(akta kontroli str. 1123-1155, 1232-1251, 1340)

W 2023 r. dysponent trzeciego stopnia wykonał wydatki bieżące jednostek budżetowych w wysokości 78 515,4 tys. zł, tj. na poziomie 95,4% planu po zmianach, w tym 47 413 tys. zł (60,1%) stanowiły wydatki na wynagrodzenia, 9190,2 tys. zł (11,7%) pochodne od wynagrodzeń, a 4089,5 tys. zł (5,2%) wydatki na zakup usług.

(akta kontroli str. 1188-1197, 1339, 1341)

Przeciętne zatrudnienie w 2023 r. w części 85/26 wyniosło 1756 osób²⁸ i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2022 r. o 37 osób (2,2%). Zwiększenie zatrudnienia wystąpiło w trzeciej grupie zatrudnionych²⁹ (członkowie korpusu służby cywilnej) o 38 osób, a o jedną osobę zmniejszyło się w grupie pierwszej (osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń). Nie zmieniło się zatrudnienie w grupie drugiej i dziesiątej. Na koniec 2023 r. zatrudniano 1871 osób, tj. o 140 (8,1%) więcej niż na koniec 2022 r.

Przeciętne zatrudnienie w 2023 r. w ŚUW (dysponent trzeciego stopnia) wyniosło 526,1 osoby³⁰ i było wyższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2022 r. o 0,4 osoby (0,1%). Na koniec 2023 r. zatrudnione były 544 osoby, tj. o 24 (4,6%) więcej niż na koniec 2022 r.

(akta kontroli str. 1021, 1075-1090, 1198-1206, 1496)

W Urzędzie zwiększenie zatrudnienia miało miejsce m.in. w WPSiZ o 15 etatów w związku z nowymi zadaniami, w Wydziale Organizacji i Kadr (dalej: WOiK) o jeden etat w związku ze wzrostem liczby zadań w Oddziale Zarządzania Zasobami Ludzkimi, w Biurze Administracyjno-Gospodarczym (dalej: BAG) z powodu utworzenia dodatkowego etatu portiera oraz w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego z powodu utworzenia dodatkowego etatu starszego inspektora ds. monitorowania i analizowania zagrożeń bezpieczeństwa.

W części 85/26 o 20 etatów zwiększył zatrudnienie Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny głównie z powodu realizacji projektu pn. *Wzmocnienie nadzoru sanitarno-epidemiologicznego Polski* (12 etatów). Zatrudnienie zwiększyło się także w Inspekcji Weterynaryjnej o 16 etatów, w tym o 13 etatów w powiatowych inspektoratach weterynarii w związku z realizacją dodatkowych zadań w zakresie wzmocnienia zwalczania i prewencji chorób zakaźnych zwierząt, w komendach PSP o siedem etatów w ramach realizacji *Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Ochrony Państwa w latach 2022-2025* oraz WITD o trzy etaty, analogicznie do roku ubiegłego, z powodu nowych zadań wynikających z tzw. pakietu mobilności³¹ i wejścia w życie ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym³².

(akta kontroli str. 1030-1074)

²⁶ W tym świadczenia na rzecz osób fizycznych 2792,6 tys. zł.

²⁷ Wynagrodzenia osobowe pracowników i członków korpusu służby cywilnej wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym i pochodnymi od wynagrodzeń (§ 401, 402, 404, 411 i 412).

²⁸ W przeliczeniu na pełne etaty.

²⁹ Wg statusu zatrudnienia.

³⁰ W przeliczeniu na pełne etaty.

³¹ Zbiór aktów prawa europejskiego regulujących drogowy transport międzynarodowy.

³² Dz. U. poz. 209.

W sprawozdaniu Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w ŚUW od początku roku do końca kwartału IV 2023 r. nie uwzględniono osób, które nie otrzymywały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy.

(akta kontroli str. 1075, 1085-1090, 1198-1206)

W 2023 r. wydatki na wynagrodzenia w części 85/26 wyniosły 207 187,1 tys. zł³³ (99,4% planu po zmianach) i wzrosły w porównaniu do 2022 r. o 40 029,2 tys. zł (23,9%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego w 2023 r. wyniosło 9821,2 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2022 r. było wyższe o 1717,8 zł (o 21,2%).

W 2023 r. wydatki na wynagrodzenia w Urzędzie wyniosły 50 276,9 tys. zł (98,2% planu po zmianach) i były wyższe w porównaniu do 2022 r. o 7562,5 tys. zł (o 17,7%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie na jednego pełnozatrudnionego w 2023 r. wynosiło 7963 zł i było wyższe niż rok wcześniej o 1192 zł (o 17,6%).

(akta kontroli str. 1021, 1075-1090, 1198-1206, 1496)

Wzrost wynagrodzeń w Urzędzie spowodowany był głównie wzrostem wysokości kwoty bazowej w służbie cywilnej z 2031,96 zł do 2190,45 zł, zwiększeniem wynagrodzeń pracowników spoza korpusu służby cywilnej o 7,8% oraz zwiększeniem konkurencyjności wynagrodzeń specjalistów zatrudnionych w ŚUW. Zasady wzrostu wynagrodzeń w Urzędzie ustalono w porozumieniu ze związkami zawodowymi. Podwyżki dla specjalistów miały charakter regulacyjny i motywacyjny, a największy wzrost wynagrodzeń dotyczył informatyków oraz pracowników realizujących zadania z zakresu kadr, płac, gospodarki nieruchomości, infrastruktury, budownictwa, bezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego oraz zamówień publicznych.

W części 85/26 wzrost wynagrodzeń wynikał w szczególności z założeń określonych w ustawie budżetowej oraz ustawie z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2023 r.³⁴, w tym z uruchomienia środków z rezerw celowych budżetu państwa poz. 44 *Dofinansowanie realizacji niektórych zadań kontynuowanych* (m.in. w KO) i poz. 68 *Środki na zadania w obszarze zdrowia* (m.in. w WIF).

(akta kontroli str. 1030-1074)

W 2023 r. wypłacono w ŚUW nagrody w łącznej wysokości 4116,5 tys. zł (więcej o 37,9% niż w roku 2022). Średnia kwota nagrody wyniosła 7,8 tys. zł (37,8% więcej niż w 2022 r.).

(akta kontroli str. 1497)

W 2023 r. zadania na rzecz Urzędu na podstawie umów zleceń finansowanych w ramach wynagrodzeń bezosobowych wykonywało 16 osób, w tym jeden pracownik ŚUW³⁵. W porównaniu do 2022 r. liczba osób wykonujących zadania na podstawie tych umów zwiększyła się o sześć (60%). Wydatki poniesione w 2023 r. w wyniku zawarcia przedmiotowych umów wyniosły 297,1 tys. zł, tj. o 86,1 tys. zł (40,8%) więcej niż w 2022 r.

W 2023 r. Urząd nie zawarł żadnej umowy o dzieło finansowanej w ramach wynagrodzeń bezosobowych.

Z ogólnej liczby 16 osób, 15 wykonywało zadania podstawowe³⁶, a jedna pomocnicze³⁷.

(akta kontroli str. 1498-1499)

³³ Według rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

³⁴ Dz. U. poz. 1574.

³⁵ W odniesieniu do umów zleceń trwających trzy miesiące lub dłużej lub powtarzanych nieprzerwanie przez ten okres.

³⁶ W komórkach merytorycznych.

³⁷ W komórkach obsługujących.

Oprócz tego ŚUW realizował w 2023 r. 127 umów zleceń zawartych z 94 osobami na wykonanie usług: konsultanta wojewódzkiego w ochronie zdrowia (87 umów zawartych z 86 osobami, w ramach których poniesiono wydatki w kwocie 379,9 tys. zł), specjalistów Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności (sześć umów zawartych z sześcioma osobami w ramach, których poniesiono wydatki w kwocie 98,4 tys. zł), opiniowania analiz ryzyka dla ujęcia wód podziemnych oraz sporządzanie projektów aktów prawa miejscowego ustanawiających strefy ochronne ujęć wody w województwie świętokrzyskim (34 umowy zawarte z dwoma osobami w ramach, których poniesiono wydatki w kwocie 73,3 tys. zł). Wszystkie usługi związane były z realizowaniem zadań statutowych Urzędu.

(akta kontroli str. 1500-1501)

Umowa zlecenia zawarta z pracownikiem ŚUW dotyczyła m.in. przeprowadzania szkoleń pracowników Urzędu z zakresu ochrony przeciwpożarowej, przygotowania wytycznych branżowych do odbiorów technicznych i odbiorów dokumentacji powykonawczej z zakresu ochrony przeciwpożarowej, udziału w odbiorach technicznych, ocenie współdziałania i integracji zainstalowanych systemów bezpieczeństwa, wykonywania bieżącego nadzoru pożarowego oraz opracowania dokumentów i instrukcji bezpieczeństwa pożarowego. Umowa ta została zawarta na okres o siedem miesięcy dłuższy od okresu niezbędnego do realizacji zadań zapewniających sprawne funkcjonowanie Urzędu. Dane wykazane w ewidencjach wykonanych zadań nie w każdym przypadku były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentów źródłowych.

(akta kontroli str. 1493-1495, 1521-1607, 1609-1625)

Szczegółowa analiza trzech umów zleceń zawartych w 2023 r. z osobami niebędącymi pracownikami ŚUW³⁸ potwierdziła, że umowy miały charakter tymczasowy i zostały zawarte zasadnie. Zleceniobiorcom powierzono do wykonania czynności związane z pomocą udzielaną obywatelom Ukrainy oraz czynności biurowe pomocnicze (m.in. przygotowywanie wysyłki korespondencji, przygotowywanie teczek do przekazania do archiwum zakładowego, kompletowanie dokumentacji). Wynagrodzenie wypłacano po zweryfikowaniu wystawionych przez zleceniobiorców rachunków i ewidencji godzin wykonywania umowy. Wysokość stawki godzinowej nie była niższa od kwot określonych w § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2022 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 r.³⁹

(akta kontroli str. 1360, 1504-1519)

2.1.7. Wydatki majątkowe

Zrealizowane w części 85/26 wydatki majątkowe wyniosły 74 542,1 tys. zł (94,8% planu po zmianach)⁴⁰ i były wyższe od wykonania w 2022 r. o 32 591,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 1250-1251)

W projekcie planu finansowego ŚUW na 2023 r. wydatki majątkowe (inwestycyjne) zaplanowano w kwocie 1914,6 tys. zł na realizację sześciu zadań, w tym pięciu zakupów inwestycyjnych (1800 tys. zł) i jednego zadania inwestycyjnego (114,6 tys. zł). Kwota planu ogółem w trakcie jego realizacji została zmniejszona do 1539,1 tys. zł, w tym osiem zakupów na kwotę 1385,8 tys. oraz jedno zadanie na kwotę 153,3 tys. zł. Wydatki majątkowe Urzędu wyniosły 1382 tys. zł (89,8% planu po zmianach). W trakcie roku zrezygnowano z realizacji trzech zadań (dwóch zakupów

³⁸ Dwie umowy dotyczące wykonywania zadań podstawowych i jedna umowa dotycząca wykonywania zadań pomocniczych.

³⁹ Dz. U. poz. 1952.

⁴⁰ W tym wydatki majątkowe państwowych jednostek budżetowych 17 611 tys. zł oraz dotacje 56 931,1 tys. zł.

oraz jednego zadania inwestycyjnego) ujętych w projekcie planu w kwocie 1164,6 tys. zł, tj.: *Zakup kart do centrali telefonicznej wraz z oprogramowaniem*⁴¹ – 400 tys. zł, *Oprogramowanie do wirtualizacji stacji roboczych VDI* – 650 tys. zł oraz *Rozbudowa szybu windy w budynku A* – 114,6 tys. zł. Zrezygnowano również z zadania wprowadzonego do planu w trakcie roku, tj. *Zakup silnika do gazowej pompy ciepła GHP marki Panasonic* – 56,7 tys. zł.

Zadania usunięte z planów zastąpiono sześcioma innymi o wartości 693,4 tys. zł, tj.: *Zakup dwóch szlabanów wjazdowych* – 28,8 tys. zł, *Zakup przenośnej mównicy* – 24 tys. zł, *Zakup licencji wraz z wymianą dwóch urządzeń UTM zabezpieczających sieć z trzyletnim wsparciem* – 310 tys. zł, *Zakup i dostawa urządzeń umożliwiających uwierzytelnianie dwuskładnikowe* – 250 tys. zł, *Zakup mobilnego monitora interaktywnego* – 27,3 tys. zł oraz *Budowa pochylni dla osób o szczególnych potrzebach przy wejściu do budynku C* – 153,3 tys. zł.

Z realizacji zadania pn. *Rozbudowa szybu windy w Budynku A* zrezygnowano z uwagi na konieczność podjęcia działań mających na celu zmniejszenie zużycia energii elektrycznej w Urzędzie oraz potrzebą realizacji nowego zadania pn. *Budowa pochylni dla osób o szczególnych potrzebach przy wejściu do budynku C ŚUW*. Środki przeznaczone na zadanie *Oprogramowanie do wirtualizacji stacji roboczych VDI* przesunięto na *Zakup licencji wraz z wymianą dwóch urządzeń UTM zabezpieczających sieć z trzyletnim wsparciem* oraz *Zakup i dostawa urządzeń umożliwiających uwierzytelnianie dwuskładnikowe*. Pozostałe środki (90 tys. zł) przeznaczono na wydatki bieżące Urzędu z zakresu informatyki. Realizację zadania *Zakup kart do centrali telefonicznej wraz z oprogramowaniem* uznano za mniej pilne, a środki przeznaczone na jego realizację przesunięto na zadania: *Zakup mobilnego monitora interaktywnego* (28 tys. zł), *Zakup urządzeń wielofunkcyjnych* (17,5 tys. zł), *Zakup silnika do gazowej pompy ciepła GHP marki Panasonic* (56,7 tys. zł) oraz na bieżące funkcjonowanie Urzędu (97,7 tys. zł). W związku z rezygnacją z zakupu silnika do gazowej pompy ciepła środki przeznaczone na to zadanie przeniesiono na zadanie *Zakup dwóch szlabanów wjazdowych*. Pozostałe środki (27,9 tys. zł) przeznaczono na bieżące funkcjonowanie Urzędu.

Wprowadzenie nowych zadań było celowe, a spowodowane było m.in.: zwiększeniem bezpieczeństwa sieci teleinformatycznej Urzędu (*Zakup licencji wraz z wymianą dwóch urządzeń UTM zabezpieczających sieć z trzyletnim wsparciem*) oraz podłączonych do niej urządzeń (*Zakup i dostawa urządzeń umożliwiających uwierzytelnianie dwuskładnikowe*), awariami (*Zakup dwóch szlabanów wjazdowych*), koniecznością zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (*Budowa pochylni dla osób o szczególnych potrzebach przy wejściu do budynku C ŚUW*) oraz doposażeniem Urzędu (*Zakup przenośnego monitora interaktywnego* i *Zakup przenośnej mównicy*).

W roku budżetowym nie zrealizowano jednego zadania, tj. *Budowa pochylni dla osób o szczególnych potrzebach przy wejściu do budynku C ŚUW*. Zadanie to uwzględniono w planie majątkowym na kolejny rok budżetowy i rozliczono w lutym 2024 r. Opóźnienie w jego realizacji wynikało z winy wykonawcy, którego obciążono karą umowną w kwocie 9,8 tys. zł. Zadanie nie było ujęte w wykazie wydatków niewygasających z upływem 2023 r.

(akta kontroli str. 1479-1480, 216-274, 286-325, 328-371, 1188-1197)

W projekcie planu finansowego wydatków majątkowych z dnia 20 lutego 2023 r. wprowadzono zadanie pn. *Zakup kart do centrali telefonicznej wraz z oprogramowaniem* (dalej: zakup kart) o wartości 400 tys. zł. Realizacja tego zadania miała na celu wymianę starych kart oraz zastosowanie w centrali nowszej technologii

⁴¹ W kolejnych wersjach planu: *Zakup kart do centrali telefonicznej*.

telekomunikacyjnej. W trakcie roku ograniczono zakres zadania rezygnując z zakupu oprogramowania oraz kilkakrotnie zmniejszono środki przeznaczone na zakup kart, a ostatecznie w planie finansowym z dnia 13 listopada 2023 r. z niego zrezygnowano. Powodem rezygnacji było m.in. to, że w Urzędzie rozważane było przeprowadzenie kompleksowej modernizacji systemu telefonii oraz całkowita wymiana centrali telefonicznej, ponieważ rozwój posiadanych urządzeń był kłopotliwy z powodu braku wsparcia technicznego.

(akta kontroli str. 216-266, 286)

Dyrektor BAG wyjaśniła, że celem zadania było doraźne zabezpieczenie urządzeń przed uszkodzeniem i koniecznością wymiany w trybie awaryjnym. W związku z ograniczeniami wynikającymi z budżetowania bieżącej działalności inwestowanie w karty uznano za niezasadne i mniej pilne niż inne zadania.

(akta kontroli str. 291-305)

Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Budżetu i Finansów, rezygnacja z zadania pn. zakup kart, wynikała z tego, że (...) po przeprowadzeniu konsultacji z firmą serwisującą centralę telefoniczną okazało się, że funkcjonujące oprogramowanie Omni Vista nie wymagało aktualizacji.

(akta kontroli str. 1479-1480)

W planie finansowym wydatków majątkowych z dnia 9 sierpnia 2023 r. zrezygnowano z zadania pn. *Oprogramowanie do wirtualizacji stacji roboczych VDI* o wartości 650 tys. zł oraz wprowadzono dwa zadania: *Zakup licencji wraz z wymianą dwóch urządzeń UTM zabezpieczających sieć z trzyletnim wsparciem* (310 tys. zł) i *Zakup i dostawa urządzeń umożliwiających uwierzytelnianie dwuskładnikowe* (250 tys. zł). Zadania, z którego zrezygnowano nie ujęto w planie wydatków majątkowych na 2024 r.

(akta kontroli str. 216-271)

Dyrektor WOiK wyjaśniła: *Główną przyczyną zmiany (...) była potrzeba zwiększenia poziomu bezpieczeństwa urządzeń (...) oraz przetwarzanych na nich danych (...). Jednakże z uwagi na brak środków bieżących (...) wystąpiono (...) z wnioskiem o zmianę planu wydatków inwestycyjnych (...) i przeznaczenie ich części na nowe zadanie pod nazwą „Zakup licencji wraz z wymianą dwóch urządzeń UTM zabezpieczających sieć z trzy letnim wsparciem”. Wartość tego zadania, po wcześniejszym przeprowadzeniu analiz cenowych, wyniosłaby 310 tys. Dodatkowym argumentem dla zakupu nowych urządzeń była analiza kosztów zakupu licencji rocznych dla klastra urządzeń FortiGate 501E przez okres 3 lat, które osiągnęłyby koszt zakupu nowych urządzeń UTM z trzyletnim wsparciem. (...) Pozostała kwota nie wystarczałaby na zakup oprogramowania do wirtualizacji stacji roboczych, a zatem postanowiono przeznaczyć pozostałe środki na wprowadzenie nowego zadania pod nazwą „Zakup i dostawa urządzeń umożliwiających uwierzytelnianie dwuskładnikowe”. Zaplanowane do realizacji zadanie pozwoli na znaczne podniesienie poziomu bezpieczeństwa urządzeń podłączonych do sieci (...).*

Argumentując fakt niezaplanowania tych zadań na etapie tworzenia planu wydatków majątkowych na 2023 r. Dyrektor WOiK wyjaśniła: *Zadania te planowano realizować ze środków bieżących, jednak przystępując do realizacji zadań na etapie szacowania kosztów konieczne było posiadanie środków na wydatkach inwestycyjnych.*

(akta kontroli str. 306-309)

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że zakup dwóch urządzeń UTM⁴², które faktycznie kosztowały 308,5 tys. zł, powinien być już pierwotnie zaplanowany jako wydatek inwestycyjny, a nie bieżący. Natomiast zaplanowanie wydatku na zadanie dotyczące

⁴² Fortinet Fortigate – 400 F.

wymiany kart nie zostało poprzedzone merytoryczną analizą faktycznych potrzeb Urzędu.

2.1.8. Zobowiązania

Zobowiązania w części 85/26 budżetu państwa na koniec 2023 r. wyniosły 18 946,2 tys. zł i były wyższe o 3608,8 tys. zł (23,5%) od kwoty zobowiązań na koniec 2022 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu wynagrodzeń osobowych, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, dodatkowego uposażenia rocznego dla żołnierzy zawodowych oraz nagrody rocznej dla funkcjonariuszy, wynagrodzeń bezosobowych i ich pochodnych (92,1%), a także faktur za zakup energii, materiałów i usług niezbędnych do zapewnienia ciągłości funkcjonowania jednostek, których termin płatności przypadał na rok następny (6,7%). Największy wzrost dotyczył zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i wynosił 2776,5 tys. zł (24,6%).

Zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia wyniosły 4550,2 tys. zł. W porównaniu do 2022 r. były wyższe o 493,3 tys. zł (12,2%) i dotyczyły zobowiązań z tytułu wynagrodzeń wraz pochodnymi i kosztami PPK⁴³ (4055,4 tys. zł, tj. 89,1% zobowiązań ogółem), z czego 3338,2 tys. zł stanowiło dodatkowe wynagrodzenie roczne. Pozostałe zobowiązania w kwocie 494,8 tys. zł dotyczyły głównie zakupu energii, materiałów i usług niezbędnych do zapewnienia ciągłości funkcjonowania jednostki. Największy wzrost wystąpił w pozycji zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i wynosił 474,3 tys. zł. (16,6 %), a jego przyczyną była podwyżka wynagrodzeń w 2023 r.

Na koniec 2023 r. zarówno w części 85/26 jak i u dysponenta trzeciego stopnia nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Zobowiązania dysponenta trzeciego stopnia były zgodne z ewidencją.

W 2023 r. dysponent trzeciego stopnia zapłacił odsetki w kwocie 4,6 tys. zł za okres od 28 grudnia 2018 r. do 29 marca 2023 r. z tytułu niewypłacenia w terminie odpłaty pieniężnej. Wypłata nastąpiła po wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach.

(akta kontroli str. 1091-1103, 1123-1155, 1188-1197, 1361, 1383-1431)

2.1.9. Wydatki niewygasające

W części 85/26 nie wystąpiły wydatki, które w 2023 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego, w związku z czym dysponent nie składał do Ministerstwa Finansów wniosków o przeniesienie wydatków do wykorzystania w roku 2024.

(akta kontroli str. 1354)

2.1.10. Badanie próby wydatków

Szczegółową analizą objęto realizację wydatków w kwocie 4761,8 tys. zł (5,9% wydatków ŚUW). Doboru próby wydatków dokonano metodą MUS⁴⁴ z wykorzystaniem *Pomocnika kontrolera*. Wylosowano 47 zapisów księgowych na kwotę 4247,2 tys. zł. Próba ta została uzupełniona o dobór celowy wydatków poniesionych w okresie listopad – grudzień 2023 r. oparty o wyniki analizy ryzyka wystąpienia nieprawidłowości. W sposób celowy wybrano 11 zapisów księgowych na kwotę 514,6 tys. zł. Nie analizowano operacji dotyczących współfinansowania krajowego wydatków z budżetu środków europejskich, w związku z tym, że wszystkie operacje dotyczyły wynagrodzeń i ich pochodnych.

(akta kontroli str. 373-430, 475, 1355-1356)

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano w sposób celowy i oszczędny, zgodnie z zasadą efektywności, w sposób

⁴³ Pracownicze Plany Kapitałowe.

⁴⁴ Metoda statystycznego doboru próby polegająca na doborze próby proporcjonalnie do wartości.

umożliwiający terminową realizację zadań, w wysokościach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Nabycie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz wykonanie usług i robót budowlanych potwierdzono protokołami odbioru. Środki trwale prawidłowo ujęto w ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli str. 431-439)

Przy realizacji wydatków nie stwierdzono konfliktu interesów, braku jawności lub dowolności postępowań o udzielenie zamówień ani braku lub słabości kontroli, za wyjątkiem wydatków w kwocie 32,1 tys. zł, które zostały poniesione z naruszeniem wewnętrznych procedur ŚUW w zakresie udzielania zamówień publicznych oraz wydatków w kwocie 25 tys. zł, dla których wybór wykonawcy nie został należycie udokumentowany.

(akta kontroli str. 420, 423, 425, 442-474, 476-490)

W 33 z 58 wydatków Urzędu objętych szczegółowym badaniem (56,9% analizowanej próby) na łączną kwotę 2591,5 tys. zł płatność nastąpiła od siedmiu do 28 dni przed terminem zapłaty wynikającym z faktury lub umowy, w tym w 11 przypadkach (19% analizowanej próby) na kwotę 1079,3 tys. zł płatność nastąpiła co najmniej 14 dni przed terminem⁴⁵.

(akta kontroli str. 373-430, 438-439)

Główna Księgowa WFiB wyjaśniła: (...) *zapotrzebowanie na środki finansowe jest zlecane w systemie informatycznym Trezor (...). W miesiącu styczniu sporządzany jest harmonogram wydatków na dany rok budżetowy z podziałem na miesięczne zapotrzebowania na środki z tytułu: wynagrodzeń, podatku od wynagrodzeń, składek ZUS i FP, wydatków bieżących i majątkowych. Następnie każdego miesiąca składane jest zapotrzebowanie na środki ze znacznym wyprzedzeniem do dysponenta głównego (...). W trakcie sporządzania harmonogramu wydatków nie jest możliwe określenie terminów i kwot wszystkich wydatków dokonywanych w kolejnych miesiącach, w szczególności, gdy dotyczą one zobowiązań o charakterze jednorazowym lub w kwotach zmiennych. Niewykorzystane środki finansowe pozostawione w danym dniu do dyspozycji, nie są dostępne w kolejnych dniach, ponieważ bank obniża kwotę dostępnych środków do limitu 5,0 tys. zł. W związku z tym, w niektórych przypadkach konieczne jest dokonanie zapłaty przed umownym terminem w dniu, w którym Urząd posiada odpowiednie środki na rachunku bankowym wydatków.*

(akta kontroli str. 440-441)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 upf, wydatki publiczne powinny być dokonywane w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Gospodarowanie środkami budżetowymi, szczególnie w warunkach deficytu budżetowego wymaga, aby zobowiązania były regulowane bez nieuzasadnionego wyprzedzenia. Miesięczne oraz dodatkowe zapotrzebowania na środki budżetowe powinny uwzględniać faktyczne terminy płatności.

2.1.11. Zamówienia publiczne

W Urzędzie funkcjonowały wewnętrzne procedury udzielania zamówień publicznych⁴⁶, regulujące m.in. zasady udzielania zamówień, które nie wymagały stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴⁷ (dalej: ustawa Pzp).

(akta kontroli str. 476-490)

⁴⁵ Przyjęto 31 grudnia 2023 r. dla terminów płatności przypadających po tej dacie.

⁴⁶ Wprowadzone zarządzeniem Dyrektora Generalnego ŚUW nr 55/2022 z 22 sierpnia 2022 r.

⁴⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, ze zm.

Urząd opublikował na własnej stronie internetowej⁴⁸ oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych (dalej: BZP) nr 2023/BZP 00139503/01/P *Plan postępowań o udzielenie zamówień na rok 2023*, sporządzony według wzoru określonego rozporządzeniem⁴⁹. Dokument był dziewięciokrotnie aktualizowany, a jego ostatnia wersja⁵⁰ została opublikowana 21 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 491-543)

Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach w 2023 r. zostało przekazane Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w terminie określonym w art. 82 ust. 2 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 544-567)

Szczegółową analizą objęto dokumentację trzech postępowań o udzielenie zamówień publicznych przeprowadzonych i skutkujących wydatkami poniesionymi w 2023 r. o łącznej wartości 278 tys. zł, tj.:

- postępowania przeprowadzonego w trybie podstawowym na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Pzp dotyczącego termomodernizacji budynku strażnicy w Grotnikach Dużych (183,4 tys. zł);
- dwóch postępowań przeprowadzonych w oparciu o wewnętrzne procedury jednostki (do których przepisy ustawy Pzp nie miały zastosowania, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy) dotyczących: zakupu i dostawy gadżetów na potrzeby Urzędu (73 tys. zł) oraz zakupu filtrów do central wentylacyjnych (21,6 tys. zł).

W 2023 r. w Urzędzie nie przeprowadzono żadnego postępowania związanego z realizacją projektów współfinansowanych z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 568-579, 580-587, 588-589, 593-594, 595)

Działania ŚUW⁵¹ związane z udzielaniem zamówień publicznych były zgodne z wewnętrznymi regulacjami i przepisami ustawy Pzp. Pracownicy Urzędu w analizowanych postępowaniach prawidłowo określali przedmiot zamówienia i szacowali jego wartość oraz stosowali odpowiednie procedury udzielania zamówień. Ogłoszenia dotyczące postępowań były prawidłowo publikowane w BZP oraz na stronie internetowej Urzędu. Otwarcia ofert dokonywano w terminach określonych w ogłoszeniach, zachowując zasadę jawności oraz podając kwotę, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia. Właściwie opisano przedmioty zamówień oraz kryteria wyboru najkorzystniejszej oferty. Wyboru wykonawców dokonano na podstawie uprzednio określonych kryteriów, a umowy podpisano z wybranymi podmiotami. Przedmiot zrealizowanych zamówień i wysokość wynagrodzenia były zgodne z treścią zawartych umów.

(akta kontroli str. 568-579, 596-610)

Urząd nie waloryzował w 2023 r. wynagrodzeń wykonawców określonych w zawartych z nimi umowach. Nie wystąpiły przesłanki do ujęcia w umowach z wykonawcami klauzul waloryzacyjnych, o których mowa w art. 439 ust. 1 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 568-579, 590-592)

Pracownicy przeprowadzający postępowania weryfikowali wykonawców pod kątem wykluczenia wykonawców wpisanych na listę podmiotów objętych sankcjami, zgodnie z art. 7 ust. 9 ustawy z dnia 13 kwietnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach

⁴⁸ <https://bip.kielce.uw.gov.pl> – dostępność 16 stycznia 2024 r.

⁴⁹ Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie wzoru planu postępowań o udzielenie zamówień (Dz. U. poz. 2362).

⁵⁰ Nr 10.

⁵¹ W ramach analizowanej próby trzech zamówień wybranych do kontroli.

w zakresie przeciwdziałania wspieraniu agresji na Ukrainę oraz służących ochronie bezpieczeństwa narodowego⁵².

(akta kontroli str. 568-579)

2.1.12. Realizacja działań nadzorczych

Wojewoda sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją budżetu w części 85/26 w zakresie zgodności wydatków z planowanym przeznaczeniem, prawidłowości wykorzystania środków finansowych, wysokości i terminów przekazywania dotacji oraz prawidłowości wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa. Pracownicy WFiB w kwartalnych informacjach z wykonania budżetu w części 85/26 analizowali poziom realizacji wydatków przez jednostki budżetowe, strukturę i poziom wykorzystania dotacji oraz stan zobowiązań. Oddział Kontroli Finansowej oraz pracownicy poszczególnych wydziałów Urzędu wykonywali kontrole w nadzorowanych jednostkach.

Ocenę stopnia realizacji zadań finansowanych środkami z dotacji dokonywano kwartalnie i rocznie oraz każdorazowo po złożeniu przez jst informacji w zakresie przekazanych dotacji lub po zakończeniu zadania na podstawie dokumentów źródłowych (faktur, umów z wykonawcami, protokołów odbioru robót). Rozliczenia dotacji w zakresie danych wprowadzonych do Centralnej Aplikacji Statystycznej weryfikowano na bieżąco.

(akta kontroli str. 1104-1119, 1270-1338)

Nadzór Wojewody Świętokrzyskiego nad wykorzystaniem środków przekazanych dla województwa świętokrzyskiego na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów nie zapewniał, że wydatki na koszty obsługi staży poniesiono prawidłowo.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ŚUW nie zapewniono właściwego przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi wskutek czego środki z dotacji celowej w kwocie 69,7 tys. zł zwrócone na rachunek Urzędu zostały przez Wojewodę zablokowane dopiero po 36 dniach od wpływu tych środków na rachunek bankowy.

Wojewoda Świętokrzyski decyzją FN.I.3111.72.2023 z dnia 20 lutego 2023 r. dokonał podziału dotacji celowej i przeznaczył dla powiatu grodzkiego – miasta Kielce kwotę 202,6 tys. zł.

Zgodnie z wyciągiem bankowym nr 109/0003 zwrot niewykorzystanej części tej dotacji w kwocie 69,7 tys. zł wpłynął na rachunek Urzędu w dniu 30 października 2023 r.

Inga Matuszewska, Dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości (dalej: Dyrektor WSPiN), zgłosiła tę kwotę do blokady do WFiB w dniu 1 grudnia 2023 r., a Wojewoda dokonał ich blokady decyzją nr FN.I.3111.1173.2023 w dniu 5 grudnia 2023 r., tj. po upływie 36 dni.

(akta kontroli str. 1456-1477)

Dyrektor WSPiN wyjaśniła, że środki w kwocie 69,7 tys. zł zostały zgłoszone do blokady w dniu 1 grudnia 2023 r., tj. po uzyskaniu przez WSPiN informacji o ich zwrocie, przekazanej przez Prezydenta Miasta Kielce w piśmie z dnia 17 listopada 2023 r. (wpływ do ŚUW w dniu 22 listopada 2023 r.).

Dyrektor WSPiN dodała, że WSPiN (...) nie posiada bieżącego dostępu do wyciągów bankowych z rachunków ŚUW, natomiast przy sporządzaniu pism w sprawie zgłoszeń do blokady korzysta z informacji z Wydziału Finansów

Stwierdzone
nieprawidłowości

⁵² Dz. U. z 2024 r. poz. 507.

i Budżetu (kartoteka obrotów na kontach), którą w tym przypadku otrzymał w dniu 21 listopada 2023 roku.

(akta kontroli str. 1452)

Robert Kieza, inspektor wojewódzki w WFiB wyjaśnił, że informację tę przekazał do WSPiN telefonicznie niezwłocznie po stwierdzeniu wpływu kwoty 69,7 tys. zł na rachunek bankowy.

(akta kontroli str. 1449-1450)

Joanna Pajek-Malinowska, była Dyrektor WFiB wyjaśniła: *Pracownicy Wydziału Finansów i Budżetu, którzy (...) prowadzą ewidencję księgową środków otrzymanych i wykonanych po przyjęciu do pracy logują się do bankowości elektronicznej i pobierają wyciągi bankowe z poprzedniego dnia roboczego (...). Po zaimportowaniu ww. wyciągów do systemu finansowo-księgowego następuje wstępna analiza operacji. W razie stwierdzenia wpływu w znacznej kwocie, zdarzenia budzącego wątpliwości (...), bądź zasilenia środkami pozabudżetowymi niezwłocznie następuje kontakt z pracownikiem wydziału merytorycznego koordynującego wykonanie danej dotacji, bądź środków pozabudżetowych. (...) Inspektorzy Wydziału Finansów i Budżetu nierzadko monitorują również operacje po każdej sesji bankowej i informują o istotnych, bądź nietypowych operacjach. Ma to miejsce zarówno z inicjatywy pracowników Wydziału Finansów i Budżetu, jaki i po kontakcie ze strony pracownika wydziału merytorycznego, który zgłasza, że spodziewany jest wpływ środków w określonej klasyfikacji budżetowej i kwocie. Praktyka informowania o przelewach bankowych nie wynika literalnie z Zarządzenia Nr 165/2021 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia regulaminu Świętokrzyskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu w Kielcach, jak również z zakresów obowiązków pracowników Wydziału Finansów i Budżetu. (...) informacje o istotnych, bądź nietypowych operacjach bankowych są przekazywane przez pracowników Wydziału Finansów i Budżetu niezwłocznie po ich stwierdzeniu do inspektorów odpowiednich wydziałów merytorycznych głównie drogą telefoniczną. Informacja mailowa w tym zakresie ma zastosowanie wówczas, gdy pracownik wydziału merytorycznego potrzebuje potwierdzenia płatności bądź wpływu środków. Pracownicy Wydziału Finansów i Budżetu na potrzeby wydziałów merytorycznych generują także potwierdzenia przelewów, zestawienia i wydruki z ewidencji księgowej w odniesieniu do bieżących operacji, jak i zdarzeń z poprzednich okresów rozliczeniowych. Do wszystkich opisanych czynności podchodzą z najwyższą starannością, sumiennością i rzetelnością dokonując ich bez zbędnej zwłoki. Według mojej wiedzy i praktyki nie miała dotąd miejsca sytuacja, w której jakkolwiek wydział merytoryczny zgłaszał nieprawidłowy przepływ informacji między wydziałami w tym zakresie, nie spotkałam się również z żadnymi zarzutami co do pracowników Wydziału Finansów i Budżetu dotyczącymi niedopełnienia przez nich obowiązków.*

Była Dyrektor WFiB dodała: *Zgodnie z Zarządzeniem Nr 165/2021 Wojewody Świętokrzyskiego (...) wydziały merytoryczne sprawują nadzór i kontrolę nad jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie prawidłowości wykorzystania środków dotacji celowych na realizację zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Zgodnie z powyższym wydziały merytoryczne dzięki monitorowaniu wykorzystania dotacji budżetowych i weryfikowaniu dokumentów dotyczących ich wydatkowania, powinny mieć pełną wiedzę dotyczącą wpływu niewykorzystanych środków. Dotychczas nie było potrzeby tworzenia odrębnych procedur w tym zakresie. Niemniej jednak*

przy przekazywaniu przedmiotowych informacji stosuje się wyżej wymienione nieopisane zasady (zasady dobrej praktyki).

(akta kontroli str. 1446-1447)

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że funkcjonujące w ŚUW zasady dobrej praktyki nie były wystarczająco skutecznym narzędziem, ponieważ nie zapobiegły opóźnieniu w zgłoszeniu do blokady niewykorzystanych środków dotacji celowej w kwocie 69,7 tys. zł.

2. W ŚUW wydatek w kwocie 7 tys. zł poniesiono z naruszeniem zasad art. 44 ust. 3 pkt 1 upf w związku z zawarciem w dniu 7 lutego 2023 r. z pracownikiem Urzędu umowy zlecenia nr 101/2023 na okres o siedem miesięcy dłuższy od okresu faktycznie niezbędnego na świadczenie usług określonych w tej umowie.

W dniu 18 stycznia 2023 r. Agnieszka Kupis, Dyrektor BAG zwróciła się do Dyrektora Generalnego ŚUW z prośbą o wyrażenie zgody na udział pracownika zatrudnionego w BAG w szkoleniu inspektorów ochrony przeciwpożarowej w dniach 24 kwietnia – 19 maja 2023 r. Ukończenie szkolenia dawało uprawnienia określone w art. 4 ust. 2 pkt 2b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁵³ (dalej: ustawa ppoż.) pozwalające na wykonywanie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w art. 4 ust. 1 tej ustawy.

Dyrektor Generalny ŚUW wyraził zgodę w dniu 20 stycznia 2023 r.

W dniu 2 lutego 2023 r. Dyrektor BAG skierowała do Dyrektora Generalnego prośbę o zawarcie umowy zlecenia z pracownikiem Urzędu zatrudnionym w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (dalej: WBiZK) na wykonywanie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Pomimo zaplanowanego i zatwierdzonego do realizacji szkolenia, którego ukończenie uprawniało pracownika BAG do samodzielnego wykonywania ww. czynności, Dyrektor BAG wnioskuje o zawarcie umowy zlecenia na okres od 1 lutego 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. Umowę zlecenia zawarto na czas określony od 8 lutego do 31 grudnia 2023 r. z wynagrodzeniem w kwocie 750 zł za okres od 8 do 28 lutego oraz 1000 zł miesięcznie za miesiące od marca do grudnia. Faktycznie szkolenie odbyło się w dniach 20 marca – 14 kwietnia 2023 r. W ostatnim dniu szkolenia pracownik BAG otrzymał zaświadczenie uprawniające go do wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy ppoż.

(akta kontroli str. 1606-1608, 1629, 1643-1651)

Dyrektor BAG udzielając wyjaśnień dlaczego nie wnioskuje o zawarcie ww. umowy zlecenia na okres krótszy niż do 31 grudnia 2023 r. z możliwością jej przedłużania do czasu uzyskania przez pracownika BAG uprawnień lub o rozwiązanie tej umowy za porozumieniem stron lub w trybie art. 746 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁵⁴, poinformowała: *Ze względu na brak wykształcenia i doświadczenia zawodowego Pana G.M. w kwestii ochrony przeciwpożarowej powierzenie mu między innymi wykonania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla budynków ŚUW było ze względu na charakterystykę obiektu i ilość systemów ppoż. niemożliwe. (...) szkolenie prowadzone było w formie online i trwało 5 dni. Praktyczne szkolenie odbywało się w ciągu 3 dni w tym ostatni dzień szkolenia miał charakter egzaminu. Tak niewielkie doświadczenie nie było wystarczające do*

⁵³ Dz. U. z 2024 r. poz. 275.

⁵⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.

sprawowania roli inspektora ochrony pożarowej w obiekcie rangi Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego. (...) Z tego też względu uzasadniona była współpraca obu Panów podczas realizacji zadań z zakresu ppoż. i w związku z tym umowa z Panem K. była kontynuowana do 31 grudnia 2023 r. (...) Po tym okresie, stanowiącym przygotowaniem do pełnienia roli Inspektora Ochrony Przeciwożarowej obowiązki przejął Pan G.M. (...) Pan K. opracowywał dokument pod nazwą Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego od podstaw (...). Zmienione zostały całkowicie szczegóły związane z ewakuacją, sposobem realizacji ochrony pożarowej oraz wszystkie opracowania graficzne (...).

(akta kontroli str. 1642)

W dniu 27 lutego 2024 r. Dyrektor BAG dodatkowo oświadczyła: (...) decyzja o zatrudnieniu (...) oraz terminowości tej umowy wynikały z ustaleń pomiędzy Dyrektorem Generalnym (...) a Dyrektorem Wydziału Organizacji i Kadr (...). Zostałam poinformowana o takiej decyzji i zobligowana do złożenia wniosku o zawarcie umowy zlecenia (...).

(akta kontroli str. 1652-1659)

Były Dyrektor Generalny wyjaśnił: (...) umowa została podpisana zgodnie z wnioskiem skierowanym do mnie przez Biuro Administracyjno-Gospodarcze ŚUW po (...) wydaniu opinii (...) przez Wydział Organizacji i Kadr ŚUW. (...) w trakcie zawierania umowy zlecenia nie było pewne czy G.M. uzyska stosowne uprawnienia oraz w jakim terminie to nastąpi. Dodał: Umowa zlecenia (...) nie została rozwiązana z uwagi na brak wniosku dotyczącego konieczności rozwiązania umowy.

(akta kontroli str. 1363-1367)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że pracownik BAG po ukończeniu szkolenia uzyskał uprawnienia potwierdzone zaświadczeniem wydanym przez Centralną Szkołę Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie, co oznacza, że mógł i powinien samodzielnie wykonywać czynności w ramach tych uprawnień. Ponadto zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentach źródłowych, pracownik ten współuczestniczył w przeglądach technicznych i odbiorach systemów i urządzeń przeciwpożarowych już od lutego 2023 r. Uwzględniając fakt, że umowę zlecenia należało kontynuować do czasu zakończenia prac nad instrukcją bezpieczeństwa pożarowego należy podkreślić, że ta instrukcja została zatwierdzona w dniu 30 maja 2023 r., a 1 czerwca 2023 r. przedłożona Komendantowi Miejskiemu Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach. Wobec powyższego, kontynuowanie umowy zlecenia po 30 maja 2023 r. było nieuzasadnione.

(akta kontroli str. 1521-1605)

3. W Urzędzie nierzetelnie rozliczono comiesięczne ewidencje wykonania zadań w ramach realizacji umowy zlecenia nr 101/2023 z dnia 7 lutego 2023 r. zawartej z własnym pracownikiem pomimo tego, że zgodnie z § 4 ust. 3 tej umowy dane zawarte w ewidencji powinny podlegać kontroli.

Według dokumentów źródłowych P.K., wykonując zleczone czynności, uczestniczył w dniach:

- 8 marca 2023 r. w przeprowadzaniu prac przy Systemie Sygnalizacji Pożaru (dalej: SSP), Dźwiękowym Systemie Ostrzegania (dalej: DSO), Systemie Zapobiegania Zadymieniu (dalej: SZZ), Systemie Oświetlenia Awaryjnego (dalej: SOA) i drzwiach ppoż.,

- 15 marca 2023 r. w badaniu instalacji wodociągowej przeciwpożarowej oraz konserwowaniu stacjonarnego systemu ochrony przeciwpożarowej,
- 15 marca 2023 r. w przeprowadzaniu m.in. pomiarów parametrów technicznych hydrantów,
- 11-12 kwietnia 2023 r. w przeprowadzaniu prac przy drzwiach ppoż., SZZ, SOA i SSP,
- 5 lipca 2023 r. w przeprowadzaniu prac przy drzwiach ppoż., SZZ, SOA i SSP,
- 8 listopada 2023 r. w przeprowadzaniu prac przy drzwiach ppoż., SZZ, SOA i SSP,
- 6 grudnia 2023 r. w przeprowadzaniu prac przy drzwiach ppoż., DSO, SZZ, SOA i SSP

a 31 sierpnia 2023 r. przeprowadził szkolenie z zasad ewakuacji oraz urządzeń przeciwpożarowych.

Według *Ewidencji godzin wykonania umowy zlecenia zawartej w dniu 07 lutego 2023 r.* (dalej: ewidencje) P.K. w dniach: 8 i 15 marca, 11 i 12 kwietnia, 5 lipca, 31 sierpnia, 8 listopada ani 6 grudnia 2023 r. nie realizował żadnych czynności określonych w ww. umowie. Pomimo tego ewidencje zostały zatwierdzone przez Dyrektora BAG.

(akta kontroli str. 1521-1605, 1609-1625)

Dyrektor BAG wyjaśniła: *W dniach 8 marca, 12 kwietnia, 5 lipca, 8 listopada i 6 grudnia 2023 r. firma ELCHAR wykonywała prace naprawcze instalacji w budynku ŚUW (...). P.K. miał obowiązek uczestniczenia w uruchamianiach, próbach i badaniach sprawności i poprawności działania systemów, instalacji i urządzeń przeciwpożarowych. (...) nie miał obowiązku w drugim dniu uczestniczyć w pracach naprawczych (...). Firma ELCHAR powiadomiła ŚUW o zmianie terminu przeprowadzenia badań w dniu 7 marca 2023 r. Wyznaczenie (...) badań instalacji przeciwpożarowych w tym samym czasie w trzech różnych miejscach jednocześnie, gdzie budynek w Kępie Chwałowskiej oddalonych jest od budynku ŚUW o 96 km (ok. 1,5 godziny jazdy samochodem w jedną stronę) spowodowało, że osoba prowadząca sprawę z zakresu ochrony przeciwpożarowej nie mogła wziąć udziału w ww. badaniach instalacji. Zmiana terminu spowodowała, że P.K. ze względu na swoje zaplanowane obowiązki nie mógł wziąć udziału w testach instalacji zlokalizowanych w budynku ŚUW, tj.:*

- badania hydrantów wewnętrznych w magazynie ŚUW w Kielcach przy ul. Skrajnej 61,
- badania hydrantów wewnętrznych w magazynie w Kępie Chwałowskiej,
- badanie SUG w Kielcach przy ul. IX Wieków Kielce 3.

P.K. dokonał sprawdzenia ww. czynności w dniu 17 marca 2023 r. W harmonogramie prac został zmieniony termin testów konserwacji systemów ppoż. z 04-05 kwietnia 2023 r. na 11-12 kwietnia 2023 r. P.K. omyłkowo wpisał datę obecności (...) na 04 kwietnia zamiast 11 kwietnia. Należy zaznaczyć, że P.K. był również dyspozycyjny w innych terminach, które nie kolidowały z jego pracą na etat w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim a nie zostały wykazane w „Ewidencji godzin wykonania umowy zlecenia”.

Szkolenie przeciwpożarowe przeprowadzone dla pracowników ŚUW w dniu 31 sierpnia 2023 r. nie zostało wykazane w „Ewidencji godzin wykonania

umowy zlecenia” ze względu na fakt, że rachunek za miesiąc sierpień został złożony na sekretariacie WFIB w dniu 25 sierpnia 2023 r. (...)

(akta kontroli str. 1633-1640)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że P.K., zgodnie z § 1 ust. 5 umowy zlecenia miał obowiązek uczestnictwa w uruchomieniach, próbach i badaniach sprawności i poprawności działania systemów, instalacji i urządzeń przeciwpożarowych. Jego obowiązkiem było zatem uczestnictwo w czynnościach sprawdzających poprawność działania systemów i urządzeń po przeprowadzonych naprawach, również z tego powodu, że własnym podpisem potwierdzał wykonanie tych prac.

Z harmonogramu przeglądów konserwacyjnych przekazanych do ŚUW przez ELCHAR SERWIS Kasprzycki Chaja Sp. kom. oraz protokołów z przeprowadzonych prac wynika, że czynności związane z przeglądem poszczególnych systemów wykonywane były zawsze w dwóch następujących po sobie dniach roboczych, tj.: 7 i 8 marca, 11 i 12 kwietnia, 4 i 5 lipca, 7 i 8 listopada oraz 5 i 6 grudnia 2023 r. Z protokołów wynika, że w każdym przypadku prace polegające na sprawdzaniu systemów i usuwaniu usterek trwały dwa kolejne dni, a P.K. potwierdzał wykonanie wszystkich prac w każdym dniu.

Obowiązkiem P.K. było także ustalenie terminów przeprowadzania badań sprawności systemów i urządzeń przeciwpożarowych w taki sposób, aby mógł w nich każdorazowo uczestniczyć, zgodnie z przyjętymi do wykonania czynnościami określonymi w umowie zlecenia. P.K. powinien być wynagradzany za wykonanie czynności określonych w umowie, które zgodnie z § 3 tej umowy zobowiązał się wykonywać z dołożeniem należytej staranności.

O braku rzetelności w weryfikowaniu ewidencji świadczy również fakt zatwierdzenia ewidencji za kwiecień i sierpień 2023 r. pomimo tego, że ujęto w niej nierzeczywiste dane oraz wyjaśnienia Dyrektora BAG potwierdzające, że: (...) P.K. był również dyspozycyjny w innych terminach, które nie kolidowały z jego pracą na etat w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim a nie zostały wykazane w „Ewidencji godzin wykonania umowy zlecenia”.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa ponadto, że zgodnie z *Rekomendacjami dotyczącymi zawierania umów cywilnoprawnych w jednostkach administracji rządowej*⁵⁵, w przypadku zawierania umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami: *Zasadą powinno być wykonywanie przez pracowników zadań na podstawie i w ramach stosunku pracy, a zawieranie umów cywilnoprawnych z własnymi pracownikami nie powinno mieć miejsca. W związku z tym zakresy powierzanych pracownikom zadań powinny być określone, a w razie potrzeb modyfikowane w taki sposób, by jak najpełniej zaspokajać potrzeby urzędu. W rezultacie nawet realizacja dodatkowych zadań nie powinna być przedmiotem zawierania umów cywilnoprawnych z pracownikiem.*

4. Wydatek w kwocie 19 999,80 zł dotyczący zakupu medali dla uczestników Mistrzostw Świata IDO Hip Hop, Popping, Hip Hop Battles i Breaking Kielce 2023, został poniesiony z naruszeniem zasad art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp w związku z dokonaniem wyboru dostawcy tych medali z pominięciem zasad określonych w § 5 ust. 1 zarządzenia Nr 57/2022 Dyrektora Generalnego Urzędu z dnia 22 sierpnia 2022 r. w sprawie procedur wewnętrznych

⁵⁵ <https://www.gov.pl/web/premier/nadzor>.

udzielania zamówień publicznych w ŚUW (dalej: zarządzenie w sprawie udzielania zamówień), zgodnie z którymi jeżeli wartość zamówienia nie przekracza 30 tys. zł netto, wydziały, biura lub inne komórki organizacyjne realizują zamówienia samodzielnie z wykonawcą wybranym przez siebie na podstawie rozeznania rynku, np.: e-mail, rozmów telefonicznych, analizy stron internetowych, folderów, katalogów, kosztorysów ofertowych, a z przeprowadzonych czynności pracownik sporządza stosowną notatkę służbową.

Z notatki służbowej z dnia 4 kwietnia 2023 r. dotyczącej wydatku w kwocie 19 999,80 zł poniesionego na medale dla uczestników ww. mistrzostw wynika, że Sylwia Śluzanowska, starszy inspektor wojewódzki w Biurze Wojewody (dalej: inspektor BW) podjęła decyzję o wyborze dostawcy tych medali na podstawie rozmowy telefonicznej z Prezesem Świętokrzyskiego Klubu Tańca JUMP (dalej: Prezes ŚKT), choć to nie on został wybrany jako dostawca w prowadzonym postępowaniu.

(akta kontroli str. 425, 459-468)

Inspektor BW wyjaśniła: Na spotkaniu Prezes ŚKT (...) przedstawił „oświadczenie” (...), które zostało zaakceptowane przez Wojewodę Świętokrzyskiego, a mnie przekazane do dokumentacji (...) „Oświadczenie” (...) było dla mnie dokumentem nie do podważenia. Zapewnienie Prezesa ŚKT (...) o przeprowadzonym rozeznaniu rynku i wyborze do realizacji Arc Music zostało zaakceptowane przez Wojewodę Świętokrzyskiego.

(akta kontroli str. 457-458)

Były Wojewoda wyjaśnił: (...) przeznaczone środki wydatkowane były zgodnie z przepisami.

(akta kontroli str. 1453-1455, 1724-1726)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że wybór wykonawcy na podstawie rekomendacji Prezesa ŚKT był niezgodny z zasadami określonymi w zarządzeniu w sprawie udzielania zamówień. Celem wprowadzenia w Urzędzie regulacji wewnętrznych dotyczących udzielania zamówień było zapewnienie ponoszenia wydatków w sposób określony w art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp, tj. celowo i oszczędnie, a wydatek poniesiony bez prawidłowego rozeznania rynku takiego zapewnienia nie daje.

5. Wydatek w kwocie 12 100 zł dotyczący zakupu usług noclegowych i gastronomicznych również został poniesiony z naruszeniem zasad art. 44 ust. 3 pkt 1 ufp w związku z dokonaniem wyboru dostawcy tych usług z pominięciem zasad określonych w § 5 ust. 1 zarządzenia w sprawie udzielania zamówień.

W dniu 18 października 2023 r. Dyrektor WBiZK dokonał wyboru wykonawcy usługi polegającej na zapewnieniu w dniu 26 października 2023 r. cateringu i sali wykładowej do zrealizowania gry decyzyjnej dla kadry kierowniczej ŚUW i kierowniczej kadry wojewódzkiej administracji zespolonej. W dniu 20 października 2023 r. Wojewoda wyraził zgodę, aby po zakończeniu gry decyzyjnej dla tych samych osób zostało przeprowadzone szkolenie zorganizowane przez m.in. Świętokrzyskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego. Zgodnie z notatką utworzoną w dniu 17 października 2023 r. w systemie EZD przez Marzenę Surdyka, Zastępcę Dyrektora WOiK, wyboru dostawcy usług gastronomicznych i noclegowych z 26 na 27 października 2023 r. dokonano w tym samym obiekcie, w którym miała się odbyć gra decyzyjna i szkolenie.

(akta kontroli str. 420, 445-454)

Zastępca Dyrektora WOiK w złożonych wyjaśnieniach poinformowała, że (...) bezpośrednio przed udzieleniem zamówienia dokonano rozeznania rynku (...) Notatka z tego rozeznania nie została sporządzona ze względu na nadmiar pilnych obowiązków w tym okresie.

(akta kontroli str. 442-444)

Powyższe wyjaśnienia nie znajdują uzasadnienia w dokumentach źródłowych. Z notatki utworzonej w systemie EZD jednoznacznie wynika, że nie dokonano rozeznania rynku uznając, że (...) zasadne byłoby rozważenie możliwości zorganizowania noclegu z dnia 26 na 27.10.2023 dla uczestników ze ŚUW w tym samym obiekcie.

6. Wybór wykonawcy usługi polegającej na wykonaniu i dostawie medali na *Bieg Niepodległości* o wartości 25 018,20 zł został udokumentowany w sposób uniemożliwiający zweryfikowanie prawidłowości tego wyboru.

Notatka służbowa z dnia 12 października 2023 r. dotycząca wyboru wykonawcy wyżej wymienionej usługi zawierała informację tylko o ofercie wybranej do realizacji bez wskazania innych podmiotów i złożonych przez nich ofert, choć z notatki wynikało, że wybrano *najniższą ofertę*.

(akta kontroli str. 423, 465-474)

Inspektor BW wyjaśniła: (...) dzwoniłam do kilku firm (...) ale zapiski zawierające nazwy potencjalnych wykonawców i zaproponowane ceny - zawierały się, co było spowodowane dużym obciążeniem nałożonymi na mnie zadaniami związanymi z organizacją wojewódzkich obchodów *Święto Niepodległości* i *Biegu Niepodległości* oraz dodatkowymi obowiązkami spowodowanymi fluktuacją pracowników *Biura Wojewody*.

(akta kontroli str. 458)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że notatka z rozpoznania rynku, do sporządzenia której zobowiązuje § 5 ust. 1 zarządzenia w sprawie udzielania zamówień, powinna zostać sporządzona w taki sposób, aby pozostawiła ślad rewizyjny pozwalający na sprawdzenie prawidłowości dokonanego wyboru i gospodarności w wydatkowaniu środków.

7. WPSiZ nie wystąpił do WFiB z wnioskiem o dokonanie blokady wydatków budżetowych w związku z niewykorzystaniem środków w kwocie 25,3 tys. zł w ramach rezerwy celowej przeznaczonej na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników zaangażowanych w realizację projektu pn. *Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy i ekonomii społecznej* w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027. Wskazane zaniechanie nosi znamiona nierzetelności, zgodnie bowiem z art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 2 ufp w przypadku stwierdzenia nadmiaru posiadanych środków, Wojewoda mógł podjąć decyzję o zablokowaniu środków.

(akta kontroli str. 32-33)

W dniu 15 grudnia 2023 r. Wojewoda wydał zarządzenie nr 119/2023 w sprawie powołania Zespołu do spraw przygotowania, realizacji i zakończenia projektu pn. *Profesjonalne wsparcie w zakresie wdrażania przepisów ustawy o ekonomii społecznej* (dalej zespół) wdrażanego w ramach działania 04.13 *Wysokiej jakości system włączenia społecznego* w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS) współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w którym imiennie wskazał osoby wchodzące w skład

zespołu, koordynatora projektu i specjalistę do spraw finansowych. W skład zespołu wchodził m.in.: Dyrektor WPSiZ i Zastępca Dyrektora tego wydziału. Tego samego dnia Dyrektor WPSiZ zwróciła się do Dyrektora Generalnego Urzędu z wnioskiem o akceptację propozycji przyznania dodatków zadaniowych/okresowych dla siedmiu pracowników Urzędu zaangażowanych w realizację przedmiotowego projektu (tj. dla sześciu członków zespołu i specjalisty do spraw finansowych) oraz wypłatę tych dodatków za III i IV kwartał 2023 r.

W dniu 21 grudnia 2023 r., działając w zastępstwie Dyrektora Generalnego, Dyrektor WOiK wyraziła zgodę na przyznanie dodatków dla czterech członków zespołu oraz dla specjalisty do spraw finansowych. Zgody nie otrzymali Dyrektor WPSiZ i Zastępca Dyrektora tego wydziału.

(akta kontroli str. 51-137)

Mariusz Pasek, Zastępca Dyrektora WPSiZ wyjaśnił, że w dniu 21 grudnia 2023 r. WPSiZ otrzymał od Dyrektora WOiK informację o odmowie wypłaty dodatków. Mając na uwadze, że zespół został powołany powyższym zarządzeniem Wojewody, (...) w dniu 22.12.2023 r. WPSiZ zwrócił się do Dyrektora Generalnego z prośbą o wyjaśnienie niniejszej decyzji (...) Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia oczekiwał na informację w powyższym zakresie w związku z czym nie występował z wnioskiem (...) o dokonanie blokady niewykorzystanych środków (...).

(akta kontroli str. 50)

Anna Król, Dyrektor WOiK wyjaśniła: (...) w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim działa wiele zespołów, które realizują dodatkowe zadania lub projekty ale nie są one dodatkowo gratyfikowane. W powyższe działania zaangażowani są również kierujący komórkami organizacyjnymi i ich zastępcy. W związku z powyższym podjęłam decyzję o przyznaniu dodatków zadaniowych za realizację zadania tylko pracownikom zajmującym stanowiska samodzielne i koordynujące.

(akta kontroli str. 1483)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że zgodnie z wyżej wymienionym zarządzeniem nr 119/2023, powołanie w skład zespołu nie było jednoznaczne z otrzymaniem dodatku zadaniowego. Fakt nieprzyznania takiego dodatku dwóm członkom zespołu nie upoważniał Zastępcy Dyrektora WPSiZ do zaniechania złożenia wniosku o zablokowanie niewykorzystanych środków budżetowych.

8. Sprawozdanie Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w ŚUW od początku roku do końca kwartału IV 2023 r. zostało sporządzone z naruszeniem § 16 pkt 10 załącznika nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, ponieważ dane wykazane w kolumnie 11 nie uwzględniały osób, które nie otrzymywały za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, tj. np. osób będących na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłkach chorobowych.

(akta kontroli str. 1075, 1085-1090, 1198-1206)

Dyrektor WOiK akceptująca wkład do powyższego sprawozdania i przekazująca do WFiB wyjaśniła, że w natłoku obowiązków pracownicy Oddziału Zarządzania Zasobami Ludzkimi przeoczyli zmianę przepisów. Poinformowała ponadto, że w dniu 6 marca 2024 r., uwzględniając aktualny stan prawny, sporządzono korektę sprawozdania i przekazano go do WFiB.

(akta kontroli str. 1483)

Zastępca Dyrektora WFIB wyjaśniła: *Wszelkie informacje dotyczące zatrudnienia, w tym także dane wykazane w kolumnie 11 sprawozdania RB-70 (...) Wydział Finansów i Budżetu otrzymał z Wydziału Kadr i Organizacji.*

(akta kontroli str. 1379-1380)

W związku ze złożeniem korekty sprawozdania Rb-70 w trakcie kontroli, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosku pokontrolnego.

(akta kontroli str. 1085-1090)

9. Nadzór Wojewody Świętokrzyskiego nad prawidłowością realizacji umowy nr 1/2023 w sprawie wysokości środków na sfinansowanie w 2023 r. staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów (dalej: umowa finansowania staży) zawartej pomiędzy Wojewodą a województwem świętokrzyskim (dalej: Samorząd) w zakresie kosztów obsługi staży był niewystarczający, bowiem nie dawał zapewnienia, że wydatki w kwocie 17 220 zł poniesione w 2023 r. przez Samorząd na koszty obsługi 140 lekarzy stażystów, którzy rozpoczęli staż w 2022 r. były zasadne, tj. czy nie były poniesione po raz drugi w okresie odbywania stażu.

Zgodnie z art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty⁵⁶ (dalej: ustawa o zawodach lekarzy), organizacja, finansowanie oraz zapewnienie warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy jest zadaniem marszałka województwa z zakresu administracji rządowej. Koszt obsługi tego zadania wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę.

Z powyższego przepisu jednoznacznie wynika, że koszt obsługi zadania w kwocie 123 zł powinien być naliczany i wypłacany jeden raz w całym okresie odbywania stażu za każdego lekarza stażystę.

Ze sprawozdania rocznego z wykorzystania otrzymanych środków na realizację stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyistów za okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. złożonego przez Marszałka⁵⁷ wynika, że na koszty obsługi 284 lekarzy wydatkowano 34 932 zł, tj. 123 zł na jednego lekarza. Jednak wśród 284 lekarzy było 140, którzy ukończyli staż w 2023 r. Biorąc pod uwagę fakt, że zgodnie z art. 15 ust. 7 ustawy o zawodach lekarzy okres stażu podyplomowego nie może być krótszy niż 12 miesięcy, a zgodnie z art. 15 ust. 8 tej ustawy staż podyplomowy rozpoczyna się w dniu 1 marca albo w dniu 1 października każdego roku, 140 lekarzy, którzy ukończyli staż w 2023 r. musiało go rozpocząć w roku 2022.

(akta kontroli str. 614-623, 674, 676-679, 731-733)

Wojewoda wyjaśnił, że zgodnie z § 7.1. *Regulaminu Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach* z dnia 7 września 2021 r. Wojewoda realizuje zadania przy pomocy Wicewojewody, kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich, Dyrektora Generalnego Urzędu, dyrektorów wydziałów oraz innych komórek organizacyjnych. W przypadku staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyistów nadzór sprawował były Wojewoda oraz Dyrektor i Zastępca Dyrektora WPSiZ, która nadzorowała poprawność merytoryczną składanych przez marszałka województwa informacji i sprawozdań.

(akta kontroli str. 1433-1434)

⁵⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, ze zm.

⁵⁷ Przy kontrasygnacie Wicemarszałka Województwa Świętokrzyskiego i Skarbnika Województwa Świętokrzyskiego.

Zastępca Dyrektora WPSiZ wyjaśniła: Środki finansowe na sfinansowanie staży podyplomowych (...) były przekazywane na podstawie składanych przez Marszałka transz zapotrzebowania (...) w 2023 r. Wojewoda w 2023 r. nie wypłacał odrębnych środków na pokrycie kosztów obsługi tego zadania (...). Uruchomienie środków następowało po wydaniu przeze mnie dyspozycji do WFiB, poprzedzonej analizą wysokości środków oraz zabezpieczeniem środków finansowych przez WFiB. (...) W zakresie przekazywania środków finansowych przez Marszałka podmiotom prowadzącym staż w 2023 r. przeprowadzone były dwie kontrole, których przedmiotem była ocena sposobu realizacji programu staży (...) i finansowania oraz spełniania przez podmiot prowadzący staż ustawowych wymagań i warunków do prowadzenia stażu rozpoczętego w okresie od dnia 01.10.2022 r. do dnia kontroli, tj. do 30.06.2023 r. oraz 15.09.2023 r. (...). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie przekazywania i rozliczania środków finansowych przez Marszałka. (...) finansowanie (...) stażu (...) jest zadaniem realizowanym przez dwa kolejne lata, co ma wyraz również w przekazywanych Marszałkowi województwa środkach na sfinansowanie stażu podyplomowego w każdym kolejnym roku. Ponadto koszt obsługi Marszałek naliczał corocznie za każdy rok kalendarzowy, w przedstawianej Ministrowi Zdrowia kalkulacji środków budżetowych. Środki finansowe na finansowanie staży podyplomowych w 2022 r. przekazywał Minister Zdrowia Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego, natomiast Wojewoda w 2023 r. finansował staż 284 stażystów, z czego 140 zakończyło staż podyplomowy (...).

Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora WPSiZ wynika ponadto, że wszystkie zadania dotyczące opracowania, zawarcia i realizacji umowy na finansowanie staży podyplomowych prowadziła kierownik Oddziału Szkolenia i Doskonalenia Kadr Medycznych (dalej: kierownik Oddziału SiDKM), a w czasie jej nieobecności inspektor wojewódzki w tym Oddziale pod bezpośrednim nadzorem Dyrektora i Zastępcy Dyrektora WPSiZ. Dla kierownika Oddziału SiDKM było to dodatkowe zadanie przydzielone w związku z przeniesieniem [od kwietnia 2023 r.] do innej komórki organizacyjnej pracownika, który powinien był te zadania realizować. Kierownik Oddziału SiDKM zobowiązana została do przejścia także innych zadań przeniesionego pracownika związanych z obsługą deklaracji lojalnościowych lekarzy rezydentów [na nadmierne obciążenie pracowników zwrócił uwagę audytor wewnętrzny].

Zastępca Dyrektora WPSiZ dodała: W grudniu na etat „na zastępstwo” do Oddziału Szkolenia i Doskonalenia Kadr Medycznych została przesunięta z Oddziału Organizacji Ochrony Zdrowia i Statystyki Medycznej Pani (...), która od tego czasu wdraża się w realizację nowych zadań.

Zastępca Dyrektora WPSiZ podkreśliła: (...) nie zostały przewidziane żadne dodatkowe etaty do realizacji nowego zadania wojewody związanego z finansowaniem staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów od 2023 r., a zadanie to zostało włączone do zakresu czynności pracownika, który prowadzi również zadania związane z obsługą deklaracji lojalnościowych lekarzy rezydentów (nowe zadanie od 2018 r.) oraz kształceniem podyplomowym magistrów.

(akta kontroli str. 1437-1440)

Kierownik Oddziału SiDKM poinformowała, że sprawowała nadzór nad realizacją wyżej wymienionej umowy m.in. poprzez analizę składanych przez Samorząd dokumentów (m.in. zapotrzebowania na środki finansowe, informacji dotyczących kalkulacji środków finansowych na wynagrodzenie

stażysty lekarza i lekarza dentystry) oraz analizę terminowości sprawozdań z wykorzystania środków.

Odnosząc się do kosztów obsługi Kierownik Oddziału SiDKM wyjaśniła: (...) zadanie (...) zostało wprowadzone (...) od 1 stycznia 2023 r. Do 31 grudnia 2022 r. to Minister Zdrowia finansował staże podyplomowe lekarzy. Wojewoda niejako „przejął” finansowanie, natomiast co do zasady pozostało one takie, jak poprzednio ustalone przez Ministerstwo Zdrowia (...). Obsługa staży podyplomowych w 2023 r. prowadzona była przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego wobec 140 lekarzy, którzy zakończyli staż podyplomowy w 2023 r. oraz 144 którzy w 2023 r. byli w trakcie stażu podyplomowego – lekarze skierowani i kontynuujący staż w roku 2023, a Wojewoda miał obowiązek pokrycia kosztów poniesionych przez Samorząd, co to potwierdza pismo Ministerstwa Zdrowia BFR.8114.1.2023.EŁ z dnia 09.01.2023 r. informujące, że wszystkie wydatki dokonywane przez Marszałka Województwa w 2023 r. są pokrywane przez Wojewodę. (...) Zawarta Umowa Nr 1/2023 z Marszałkiem Województwa stanowi o przekazywaniu środków na realizację całego zadania określonego ust. 15i pkt. 1 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, a monitorowanie poszczególnych składowych tych środków, w tym kosztów obsługi prowadzone było w oparciu o analizę składanych przez Marszałka sprawozdań oraz zapotrzebowania na środki. W sprawozdaniach Marszałek wykazywał wydatki poniesione wobec 140 lekarzy którzy zakończyli staż w 2023 r.

(akta kontroli str. 1442-1444)

Powyższe wyjaśnienia nie mogą podważyć ustalonego stanu faktycznego, z którego wynika, że nadzór prowadzony przez Wojewodę nie zapewnił, że kwota 17 220 zł⁵⁸ została wydatkowana przez Samorząd tylko jeden raz w okresie stażu. Zgodnie z § 1 ust. 18 umowy finansowania staży, Wojewoda miał uprawnienia do przeprowadzenia kontroli prawidłowości składanych przez Samorząd informacji oraz sprawozdań z wykorzystania przekazanych środków finansowych.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na 2023 r. w części 85/26 zaplanowano wydatki z budżetu środków europejskich w kwocie 5438 tys. zł. W trakcie roku plan został zwiększony do kwoty 20 847 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w 2023 r. w części 85/26 wyniosły 19 434,4 tys. zł, tj. 93,2% planu po zmianach. W ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020 wydatkowano 18 725 tys. zł na projekty realizowane z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 i Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020. W ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 wydatkowano 709,4 tys. zł, które w całości dotyczyły Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027.

(akta kontroli str. 1120-1122, 1168-1171, 1255-1256, 1340, 1349)

U dysponenta trzeciego stopnia zaplanowane na kwotę 78 tys. zł wydatki budżetu środków europejskich zwiększono środkami z rezerw celowych o kwotę 73,5 tys. zł do wysokości 151,5 tys. zł.

Wydatki budżetu środków europejskich w 2023 r. wyniosły 72,9 tys. zł, tj. 48,1% planu po zmianach. Całość wydatków dotyczyła wynagrodzeń osobowych członków

⁵⁸ 140 lekarzy stażystów x 123 zł.

korpusu służby cywilnej wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy.

(akta kontroli str. 744, 1207, 1341)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wojewoda prawidłowo realizował wydatki w ramach wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2023 r.

Wydatki zostały wykonane w wysokościach nieprzekraczających wielkości określonych w planie finansowym (po zmianach), dotacje wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, a Wojewoda zadbał o wyegzekwowanie informacji i sprawozdań z ich wykonania. Objęte kontrolą wydatki zostały poniesione z zachowaniem obowiązujących zasad gospodarowania środkami publicznymi, z wyjątkiem wydatków w kwocie 32,1 tys. zł, które poniesiono z naruszeniem art. 44 ust. 3 pkt 1 upf. Nierzetelnie udokumentowano wybór wykonawcy usługi na kwotę 25 tys. zł.

Nierzetelność działań związana z zawarciem umowy zlecenia z własnym pracownikiem skutkowałą poniesieniem wydatków w kwocie 7 tys. zł.

Wojewoda bez zbędnej zwłoki podejmował decyzje o blokadach niewykorzystanych środków. Nie zmienia tego fakt, że blokada środków w kwocie 69,7 tys. zł została dokonana z 36-dniowym opóźnieniem, a środki w kwocie 25,3 tys. zł w ogóle nie zostały objęte blokadą.

Wojewoda prawidłowo nadzorował wykonywanie budżetu państwa w części 85/26. Niemniej jednak w odniesieniu do środków przekazanych na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentyków nadzór nie był wystarczający, bowiem nie dawał zapewnienia, że koszty obsługi 140 lekarzy wydatkowano nie więcej niż jeden raz w okresie stażu.

Sprawozdanie Rb-70 dysponenta trzeciego stopnia sporządzono z naruszeniem § 16 pkt 10 załącznika nr 35 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2023 r. przez dysponenta części 85/26 – województwo świętokrzyskie i sprawozdań jednostkowych ŚUW:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania za IV kwartał 2023 r. o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

(akta kontroli str. 2154-2155)

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/26 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str. 1779-1783, 2003-2004, 2008-2009, 2012, 2034, 2037, 2040, 2044, 2154-2155)

Do 2 kwietnia 2024 r.⁵⁹, w ŚUW dokonano dwóch korekt sprawozdań, w tym po jednej:

- Rb-28 – w związku ze zmianą zobowiązań, w tym dotyczących dodatkowego wynagrodzenia rocznego;
- Rb-BZ1 – w związku z korektą zobowiązań w Rb-28, korektą mierników wewnętrznych komórek organizacyjnych ŚUW.

Na podstawie otrzymanych korekt sprawozdań, w tym od podległych dysponentów środków budżetowych, dysponent części 85/26 sporządził dwie korekty łącznych sprawozdań za 2023 r. (po jednej Rb-28 i Rb-BZ1).

(akta kontroli str. 2023, 2061, 2154-2155)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych sprawozdania sporządzone przez dysponenta części 85/26 – województwo świętokrzyskie oraz przez dysponenta trzeciego stopnia. Sprawozdania zawierały prawidłowy stan dochodów, wydatków i zobowiązań oraz zostały sporządzone terminowo. Dane wykazane w sprawozdaniach jednostkowych ŚUW wynikały z ewidencji księgowej. Sprawozdania łączne sporządzono na podstawie sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów oraz sprawozdań własnych.

V. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

1. Podjęcie działań organizacyjnych zapewniających niezwłoczne zgłaszanie do WFiB wniosków o dokonanie blokady niewykorzystanych środków budżetowych oraz zapewniających właściwy przepływ informacji pomiędzy WFiB a innymi komórkami organizacyjnymi w celu wyeliminowania opóźnień w zgłaszaniu do blokady tych środków.
2. Zawieranie umów zlecenia z własnymi pracownikami na okres, który jest niezbędny dla sprawnej realizacji zadań Urzędu oraz rzetelne rozliczanie tych umów.

⁵⁹ Data zakończenia czynności kontrolnych.

3. Dokonywanie wyboru wykonawców zamówień niepodlegających ustawie Pzp zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu w sprawie udzielania zamówień oraz rzetelne dokumentowanie tego wyboru.
4. Zwiększenie nadzoru w obszarze kontroli i monitorowania środków przekazanych na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania⁶⁰. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 15 kwietnia 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura NIK w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

Kontrolerzy:

Tomasz Majewski
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Magdalena Kaczmarczyk
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Karol Kuleta
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

⁶⁰ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, ewentualnych zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

